

Utorak, 28. maj 2002.
Svedok Vilijam Robert Fulton
Svedok Barni Keli
Svedok Drita Emini
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio sudu
Početak 9.04 h

SUDIJA MEJ: Preostalo nam je niz pitanja od juče. Gospodine Najs, dok još nisam zaboravio ono o čemu smo juče govorili. Ja sam vas zamolio da to razmotrite. Da li ste imali prilike da to i uradite?

TUŽILAC NAJS: Da, ja jesam, razmotrio sam i shvatio sam jutros da sam zapravo propustio da vam predam nešto napisмено, a sa čime sam se juče složio. Mislim zapravo da, čak i da sam se setio da to uradim juče, nisam imao materijale. Ali ukoliko bismo mogli da se vratimo na to, to bi bilo zgodno.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS: Ali postoji nešto što se može tumačiti kao prese-dan u predmetu Blaškić, i pokušaću da vam dam tačne podatke o tome.

SUDIJA MEJ: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, imate još nešto da kažete?

SUDIJA MEJ: Mislim da gospodin Milošević želi da pokrene neka pitanja.

TUŽILAC NAJS: Da li ja mogu da pokrenem dva pitanja dok sam na nogama, jedno na koje bi optuženi možda želeo da odgovori?

Što se tiče jučerašnjeg svedoka K-5, spominju se neke stvari o krivičnim dosijeima. On je to poricao, ali ukoliko optuženi ima spise i dokumenta, sudska dokumenta koja je juče pominjao, onda bi bilo prikladno da on to nama dostavi putem sekretara suda da bismo mi to razmotrili. Pozivam ga da nam ih stavi na raspolaganje.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: Druga stvar, što se tiče onog postupka kada svedoci svedoče po pravilu 92bis u sudnici, sekretar suda kaže da za taj proces u sudu treba da im najavimo pet punih radnih dana unapred pre nego što se napravi termin. Za nas je, takoreći, nemoguće da ispoštujemo rok obaveštavanja sekretara od ovih pet dana za razne svedoke. Mislim da bi dvoje ili čak troje njih moglo danas da bude ovde u sudnici, ili dolaze danas, za koje bi bio poželjan skraćeni postupak po pravilu 92bis čime bismo uštedeli na vremenu. Ne znam da li će Sud biti u mogućnosti da postupa u naše ime ili da pomogne, ali to je jedan problem sa kojim se suočavamo. Tokom jutrošnje diskusije jedan od mojih kolega je predložio sledeće: da, recimo, svedok dođe ovamo i da kaže: „Da, ja jesam dao ovu izjavu i ta izjava je istinita.“ Mislim da smo to jednom uradili u *Predmetu Kordić* kada Sud nije imao dovoljno vremena, nismo zapravo dali celu izjavu već samo rezime izjave. Ali naravno, problem sa kojim se suočavamo u tom smislu jeste da se možda to čini protivno smislu zbog kojih su ova pravila i stvorena. A što se tiče svedoka K-12, ja mislim da je preostalo da se odluči da li on podleže ovom postupku po pravilu 92bis ili ne. Ukoliko još niste dobili podatke o njemu, onda ja možda grešim, ali ja sam tako shvatio.

SUDIJA MEJ: Ja se ne sećam da smo dobili išta vezano za svedoka K-12. Zapravo, mislim da smo dobili tu izjavu.

TUŽILAC NAJS: Da, meni se čini da smo mi to dostavili prošlog četvrtka, ali možemo ponovo to da uradimo.

SUDIJA MEJ: Ali, dok se bavimo time, dozvolite mi da kažem da smo imali izjavu gospodina Hendrija (Hendrie). Mi jesmo dobili izjavu, iako on možda nije prošao kroz ovaj postupak. Izgleda, bar *prima facie*, da on jeste svjedok na koga može da se primeni postupak po pravilu 92bis.

TUŽILAC NAJS: Zahvaljujem. On je sigurno jedan od svjedoka u pogledu koga bi ovaj skraćeni postupak u pravilu 92bis mogao da bude od pomoći.

SUDIJA MEJ: U redu, ja ću onda razgovarati sa Sekretarijatom da vidim šta može da se uradi po tom pitanju. Ja znam da nema dovoljno vremena. Ali, pre nego što se osvrnemo na dokazne predmete gospodina Miloševića, postoji nekoliko stvari koje moram da uradim. Moramo da donesemo odluku o slučaju gospodina Kelija (Kelly), ali pre nego što to uradim, moramo da rešimo neke praktične stvari. Sutra, kao što znate, optuženi ima zakazanog zubara, te ćemo početi tek u 10.30. Da li je general Mezzonev (Maisonneuve) ovde ili ne?

TUŽILAC NAJS: Biće ovde, da. I usput, što se tiče gospodina Kelija, iako sam rekao da postoji sudska praksa koja datira odranije, ja sam se nadao da ću vam izneti svoje argumente o obimu njegovog svjedočenja, i zapravo sam planirao da pređem sa njim nekontroverzni deo njegovog svjedočenja, ukoliko postoji ikakva kontroverza, da bih objasnio zašto njegov izveštaj treba da bude usvojen. Ja bih želeo da to mogu da uradim zato što ovaj nekontroverzni deo onda neće da potroši previše vremena, jer nekontroverzan deo, geografski podaci i slične stvari moraće da budu izneti pred vas u svakom slučaju.

SUDIJA MEJ: Znači, vi predlažete da ga pozovete ovamo i tek onda uložite zahtev?

TUŽILAC NAJS: Da, zapravo da pokrijemo ovo što se tiče geografije i terena i skeleta, dakle onoga što predstavlja suštinu njegove istrage i onda možemo podneti zahtev.

SUDIJA MEJ: U redu, ali da se vratimo na generala Mezoneva. On dolazi u sredu i biće ovde nekoliko dana, zar ne?

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da on planira da svedoči samo jedan dan. Veće je prošle nedelje reklo da delovi njegove izjave mogu da prođu po pravilu 92bis. Gospodin Rajnefeld koji će ga ispitivati odredio je one delove za koje on smatra da mogu da potpadaju pod pravilo 92bis. Ja se nadam da će to donekle skratiti postupak, i nadamo se da on može završiti za jedan dan. Da li će moći da ostane duže, ja to zaista sada u ovom trenutku ne znam, ali on je došao ranije i sigurno je bilo teško da mu se napravi termin.

SUDIJA MEJ: Znači, njega treba pozvati sutra ujutru?

TUŽILAC NAJS: Da, mi sada planiramo naš raspored oko njegovog rasporeda, tako da je moguće da će on biti ubačen između dva druga planirana svedoka.

SUDIJA MEJ: Da, u redu, sutra ćemo početi onda u 10.30. U svakom slučaju, radimo skraćeno i videćemo kako će sutra da teče dan. I dok se bavimo rasporedom, i u petak ćemo raditi skraćeno od 9.00 do 11.45, zato što moramo da kasnije tog dana predsedavamo u jednom drugom predmetu. Ali, tog jutra bi trebalo da se pozabavimo vašim zahtevom da se unesu izmene u našu sudsku odluku, u našu odluku od januara, što znači da ćemo morati da razmotrimo ceo predmet.

TUŽILAC NAJS: Da, mi to sada radimo da bismo videli da li možemo da organizujemo da se time eskpeditivno pozabavimo u petak. Ja mislim da ćemo imati puno stvari o kojima treba da porazgovaramo. Ja imam sopstven spisak pitanja koja želim da raspravim sa vama, što će uticati na svedočenje u ovom i drugim slučajevima, ili što može da pokrene proces uticanja na svedočenje u ovom ili drugim delovima slučaja. I treba da vidimo kakav je nalog o rasporedu. Nadam se da ćemo imati dovoljno vremena.

SUDIJA MEJ: Molim vas da nam date neku predstavu o tome koliko će vam vremena za to trebati, ali tog dana, znači u petak, mi treba da završimo u 11.45. Da li ima još nekih pitanja koje Tužilaštvo želi da pokrene?

TUŽILAC NAJS: Ne.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, juče popodne kada smo završili sa radom, vi ste hteli da se usvoje neki dokazni predmeti. Možete li nam ukratko reći o čemu se radi i mi ćemo onda razmotriti to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Najkraće, u vezi sa svedočenjem gospodina Merovcija (Merovci). Tačka 1 koju imam je pitanje koje se odnosilo na partiju DSK 1990. godine. Trebala je da učestvuje na izborima u Srbiji, ali je procenila da neće dobiti više mesta u Parlamentu od 15, koliko je tada imala. To je bila moja tvrdnja, a dostavljam vam kao dokazni predmet materijal, koji je druga strana objavila, koji nosi naslov „Rugova o platformi Demokratskog saveza Kosova“, broj dokumenta srpska verzija 03037052, pasusi tri i poslednji, a engleska verzija K021410, pasusi tri i osam. Dostavljam vam samo srpsku verziju, to je jedno. Drugo, što se tiče svedoka Merovcija i Rugove i njihove partije, oni su rekli da sam ja rekao međunarodnoj zajednici da će doći do radikalizacije na Kosovu u to vreme...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ne moramo ponovo sve to da pretresamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To činim jer će vam biti lakše da povežete. Znači, dokument...

SUDIJA MEJ: Mi možemo to da uradimo. Mi smo čuli svedočenje i možemo da vidimo da li je to relevantno ili ne. Zašto ne možete da nam date i englesku i srpsku varijantu dokumenta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U ovom slučaju je nemam, imam samo srpsku, ali vi ćete naći englesku jer sam vam dao i broj engleske.

SUDIJA MEJ: U redu. Ukoliko nam dostavite sada dokumente, onda ćemo ih razmotriti, ali ne možemo sada da gubimo puno vremena pretresajući ponovo sve to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ništa ne pretresate, ja vam samo kažem koji su brojevi dokumenata. Ovo se odnosi, dakle, na upozoravanje radikalizacije, to je srpska verzija 03036489, pasus 3 i 8, i engleska verzija K0214097, pasus 2 i 7. Dostavljam vam i srpsku i englesku verziju. Evo, to je druga stvar. Treća, u vezi sa pitanjem koje se odnosilo na zeleno svetlo za ujedinjenje sa Albanijom, dostavljam vam, takođe, papir druge strane, srpska verzija 03036366, pasus 4 i 5, i engleska verzija K0214092, pasus 4 i 5, dostavljam vam i srpsku i englesku verziju. Četvrto, plan za otepljenje Kosova, mislim dokaz za to da je trebalo da se realizuje tako što će najpre da dođe do međunarodne zaštite, dostavljam vam, srpska verzija 03036508, pasus 5, engleska verzija K0214118, pasus 4. Dostavljam vam i srpsku i englesku verziju. Peto, u vezi sa odnosom njihove partije prema OVK kao ekstremistima, dostavljam vam pod srpskom verzijom 03036356 i engleska verzija 00805327. Dostavljam vam i srpsku i englesku verziju. Evo, izvolite ovde. I šesto, to je poslednje. U vezi pitanja koje se odnosilo na plan sa Hilom (Hill) i nacrtom za Kosovo, srpska verzija 03036354 i engleska verzija 00805325 i 0080526. Dostavljam vam i to. Dakle, to je sve i nemam više tu ništa osim što će gospodin Ognjanović još dostaviti kasetu koju ste vi tražili i koju sam ja citirao. Ona bi vam bila dostavljena ranije, ali dobio je objašnjenje moj saradnik, koji je hteo da dođe da mi to donese u petak, da ne može da unese kasetu u zatvor jer nije odobrio registar i objašnjenje je bilo da za svaku kasetu koja mi se unosi u zatvor mora da dođe pojedinačno odobrenje registra, pa molim da i to razjasnite, ako ja imam pravo da mi saradnici unose dokumente koji se tiču ovog predmeta, pretpostavljam da u to spadaju i trake, a pošto je on najavio dan ranije svojim pismom upravi zatvora da će uneti traku, dokumen-

ta, itd., i napiše „legal documents“ na vrhu toga, molim da razmotrite da li svaki put mora svaka traka da se prijavljuje, registruje i da se preko registra onda komunicira sa upravom zatvora. Eto, to je sve, bio sam veoma kratak. Ovde su vam svih šest predloženih dokumenata.

SUDIJA MEJ: U redu. Molim sada da poslužitelj pokupi ta dokumenta. Ja ću, takođe, zamoliti predstavnika Sekretarijata da razmotri ovo pitanje sa video kasetom. U redu, mi ćemo sada ovo dati Tužilaštvu, da oni to pogledaju i da vide da li imaju neki prigovor. Ukoliko oni nemaju, mi ćemo ih onda usvojiti, odnosno označiti brojeve. Gospodine Miloševiću, druga stvar za koju smo vas pitali odnosi se na sudsku evidenciju koja je spominjana juče, sudska dokumentacija. Vi ste tražili neku sudsku dokumentaciju, spominjali ste je, da li imate kopije tih sudskih spisa da biste dali to nama i da bismo mi to pogledali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam broj koje sam naveo, kopije spisa nemam ali se mogu pribaviti, jer se evidencija suda iz Uroševca (Ferizaj) vodi kod suda u Nišu. Prema tome, raspoloživo je kod sudskih organa Jugoslavije.

SUDIJA MEJ: U redu, Gospodine Najs, da li biste vi mogli ovim da se pozabavite, to bi bilo od velike koristi?

TUŽILAC NAJS: Da, mi ćemo to naredno uraditi, trebaće nam vremena i ne možemo da garantujemo da ćemo uspešno ovo završiti, zavisi od toga koliko će vlasti biti spremne na saradnju sa nama. Što se tiče ovih dokaznih predmeta, verovatno bi bilo bolje da ja to sada vratim da mi to ne bismo izgubili. Vratiću to Sekretarijatu, ja ću proveriti engleske verzije ovih dokumenata i onda ću vam reći da li imamo neki prigovor ili ne.

SUDIJA MEJ: Možda bi bilo prikladno da im sada damo bročanu oznaku da bismo mogli kasnije da ih identifikujemo.

TUŽILAC NAJS: Da, svakako. Isto tako, moram da sa vama kasnije razgovaram o novinskim člancima.

SUDIJA MEJ: Da, mislim da bi to bilo zgodno ukoliko bismo sada mogli da damo broj za ova dokumenta i onda da kasnije možemo da se vratimo na njih.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Da. Neka sada to Sekretarijat uradi, a u međuvremenu molim da se pozove svedok.

TUŽILAC ROMANO: Pozivamo Vilijama Roberta Fultona (William Robert Fulton). Ja ću koristiti dokazni predmet 166 koji se nalazi u registratoru Suva Reka (Suhareke). To je, zapravo, drugi deo tog registratora kao i registrator 167 za Meju (Meje). Molim da se to pripremi za svedoka. Časni Sude, ja ću se obraćati svedoku uz dozvolu da on koristi svoje beleške. Ja mislim da vi imate primerak njegovih beleški jer je on bio istražitelj koji je radio u Beogradu i učestvovao je u nadgledanju iskopavanja masovnih grobnica.

SUDIJA MEJ: Da, mi to imamo pred sobom. Neka svedok sada pročita svečanu izjavu.

SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Molim sada sedite. Izvolite, Tužilaštvo.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam reći kako se zovete? Gospodine Fulton, ja ću vas zamoliti da pravite pauzu između pitanja i odgovora, da bi prevodioci mogli da prevedu. Gospodine Fulton, vi ste policajac koji ima rang detektiva, višeg detektiva

u irskoj policiji, u policijskoj službi Severne Irske gde ste radili 23 godine, je li to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste učestvovali u organizaciji i obuci za identifikaciju tela ljudi koji su stradali prilikom velikih katastrofa?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da. Ja sam bio jedan od koautora generalnog plana za identifikaciju tela koji je sačinjen u našoj službi policije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Vi ste bili uključeni u britanski tim forenzičara koji je radio na Kosovu u septembru i oktobru 1999. godine i ponovo 2000. godine? Vi ste radili na eskumaciji, da li je to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Vi ste od maja 2001. godine radili kao istražitelj u kancelariji u Tužilaštvu ovog Suda. Je li to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Fulton, od 6. juna 2001. godine, vi ste bili poslani da radite u našu kancelariju u Beogradu, je li to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko vas je uputio da obavljate taj posao i čime ste se, zapravo, tamo bavili?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Mene je tamo poslao vođa našeg tima, gospodin Kevin Kertis (Kevin Curtis) i moj posao je tamo bio da nadgledam ekshumacije koje su trebale da počnu na teritoriji Srbije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko ste lokaliteta obišli i nadgledali?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tokom mog rada u Srbiji bila su četiri lokaliteta. Ja sam nadgledao dva od njih, iako sam posetio sva četiri.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam reći nazive tih lokacija?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Dve na kojima sam ja radio su bile u Batajnici, a jedna lokacija je bila u Petrovom Selu. Zapravo u Petrovom Selu su bile dve, veoma blizu jedna drugoj. Sledeća je bila u, blizu jezera Perućac.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sada molim da se svedoku pokaže ova karta, da se pokaže i optuženom i amikusima, iako oni to već imaju. Imamo ovde primerak i za sudije. To je karta Srbije gde se vide lokaliteti masovnih grobnica i lokaliteti ekshumacija. Gospodine, kada pogledate ovu kartu, možete li, molim vas, sudijama pokazati tačno gde su se nalazili ovi lokaliteti?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Prvi lokalitet koji sam radio je predgrađe Beograda, otprilike 20 kilometara od Beograda, u Batajnici.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim vas, pokažite nam tačnu lokaciju tog mesta.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovde je Batajnica. Sledeći lokalitet gde sam bio je Petrovo Selo, to je ovde. Naravno, u Batajnici ih je bilo dva, bila su dva lokaliteta. I na kraju je bilo jezero Perućac.

TUŽILAC ROMANO: Hvala vam. Časni Sude, Tužilaštvo želi da se ova mapa uvrsti u spise.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva 172.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Fulton, ovi lokaliteti koji su nedavno otkriveni u Srbiji, kako su oni otkriveni i ko je vodio ovu istragu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Informacija je stigla u Tužilaštvo, prvenstveno iz medija i istraga je počela otkrivanjem jedne hladnjače u Dunavu, blizu sela koje se zove Tekija, koju je istraživao Dragan Karleuša, kapetan u MUP-u. On je zamenik načelnika policije u MUP-u. U toj hladnjači postoje tela žrtava koje su ubijene na Kosovu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li možete da nam date malo više detalja o tome kako je tekla istraga u vezi s ovom hladnjačom? Kada je otkrivena hladnjača i kada je počela istraga?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Koliko ja znam, ova hladnjača je otkrivena u Dunavu u aprilu 1999. godine. Istraga je započela nešto kasnije, negde tokom 2001. godine i konačno je rezultirala otkrivanjem prvog lokaliteta u Batajnici.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kao rezultat istrage, smatralo se da su u tim masovnim grobnicama tela osoba koje su ubijene na Kosovu tokom sukoba, je li tako?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, tako se činilo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je Tužilaštvo utvrdilo neku vezu između tih tela i žrtava čija su imena kasnije navedena u drugoj izmenjenoj optužnici?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Posle te ekshumacije koju su izvršili eksperti Instituta za sudsku medicinu iz Beograda na lokalitetu Batajnica 1 dobijeni su podaci da su to tela ljudi sa Kosova, uglavnom iz Suve Reke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko je vršio ekshumacije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Kao što sam rekao, to su bili pripadnici sudskog tima Instituta za sudsku medicinu u Beogradu, a glavni u tom timu je bio profesor Dušan Dunjić sa svojim saradnicima.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su oni završili ceo posao u vezi ekshumacija?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam shvatio da je kapetan Karleuša, sve lokacije su identifikovane od strane kapetana Karleuše. Na drugom lokalitetu u Batajnici postoje još dve masovne grobnice koje još uvek nisu obrađene.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je Tužilaštvo dobilo sve izveštaje, preliminarne ili finalne, o ekshumacijama koje su već završene?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tužilaštvo je na svoj zvaničan pismeni zahtev dobilo kompletne sudskomedicinske izveštaje u vezi prvog lokaliteta u Batajnici i fotografije koje su tamo snimljene. Ali za druge lokalitete, iako je zatraženo, još uvek nisu dobili izveštaj.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ali Tužilaštvo je tražilo da ih dobije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se od vas tražilo da posmatrate proces ekshumacije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li opisati svoju ulogu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam tamo bio po principu nemešanja, samo kao posmatrač. Trebalo je da posmatram, da pratim proces ekshumacija, odnosno kako teče ceo taj postupak. Moj zadatak je takođe bio da vodim evidenciju svega što se činilo značajnim, a što je pronađeno tamo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sve informacije koje su vezane za prvi lokalitet u Batajnici sadržane su u prvom registratoru koji ste vi sastavili zajedno sa drugim pripadnicima Tužilaštva. Da li je to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Mogu li da dobijem, evo posluži-

telja, to je registrator na kome je napisano Suva Reka, to je dokazni predmet broj 166. Batajnica je bila prvi lokalitet gde ste radili.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, Batajnica je bila prva.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Pod oznakom 29 imate fotografiju lokaliteta ekshumacije. Da li možete pokazati tu fotografiju Sudu? Molim poslužitelja da stavi fotografiju na grafoskop. To je lokacija u Batajnici

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Sve ove fotografije su snimili kriminolozi, odnosno tehničar koji je radio sa timom za ekshumacije. Ove fotografije pokazuju topografiju te oblasti pre početka ekshumacije, odnosno na početku procesa ekshumacije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gde se tačno nalazi ovo mesto? Da li je to odmah iza Beograda?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Jeste, to je u predgrađu Beograda, u Batajnici, kao što sam rekao. Odmah iza, to se može videti na levoj strani fotografije, nalazi se ograda koja ograđuje mesto gde su stacionirane Specijalne antiterorističke jedinice, njihov poligon za gađanje je samo nekoliko metara ulevo. Zapravo se ovaj kompleks i kompleks Vojske Jugoslavije naslanjaju jedan na drugi.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko vam je dao informaciju o ovoj masovnoj grobnici?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ova informacija je stigla u Okružni sud u Beogradu, gde se time bavio istražni sudija.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se sećate ko je bio taj sudija?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Istražni sudija za prvu batajničku lokaciju bio je Goran Čavlina.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko je bilo ljudi u tom timu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Bilo je nekoliko patologa koji su radili na smenu, bilo je antropologa, arheologa i drugih koji su nam pomagali u radu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kada su se vršile ekshumacije i u kom periodu ste ih vi nadgledali?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam bio prisutan od 10. juna do 26. juna.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste bili jedini posmatrač?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ne, bilo ih je još nekoliko, iz Fonda za humanitarno pravo, OEBS-a, Međunarodne komisije za nestala lica i tako dalje.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su tokom ekshumacije pronađena neka tela, i ukoliko jesu, koliko ih je bilo?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, pronađeno je, ukupan broj tela je između 36 i 38.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko je bilo muških, a koliko ženskih i dečijih tela?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Bilo je 14 ženskih leševa, 13 muških, devetoro dece i jedan fetus.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su pronađeni još neki predmeti, kao što su odeća i dokumenta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi bili prisutni kada se to desilo?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li su vam dati detalji iz tih dokumenata koji su sastavljeni o tim predmetima pronađenim pri toj ekshumaciji? Da li imate primerke tih dokumenata?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Na naš pismeni zahtev dobili smo fotografije svih identifikacionih dokumenata koji su pronađeni.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Dok ste bili na toj lokaciji kada su ta dokumenata pronađena, šta ste dalje radili sa tom informacijom?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Kad god sam imao takvu informaciju, ja sam je prenosio Tužilaštvu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li su članovi tima Tužilaštva proveravali svoje spise da bi proverili da li se ti podaci poklapaju sa podacima o žrtvama koje su poznate Tužilaštvu, o kojima je Tužilaštvo vodilo istragu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta je utvrđeno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Utvrđeno je da su dokumenti pronađeni tokom ekshumacije vezani za ljude koji su ubijeni u Suvoj Reci.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: S obzirom na sva pronađena dokumenta, koliko je bilo slučajeva kada su se detalji poklapali sa podacima o žrtvama iz Suve Reke?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Izvinite, sada ne mogu da se setim koliko. Mislim da je bilo devet takvih dokumenata, mislim da je otkriveno devet ličnih dokumenata, a osam od njih se odnosilo na ljude koji su ubijeni u Suvoj Reci.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Pomenuli ste da ste kasnije dobili kopije fotografija kao i izveštaje sudskih medicinara, odnosno forenzičke izveštaje?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kada ste to dobili i od koga?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Kad god bi tim forenzičara završio neki svoj izveštaj, slali su ga beogradskom Okružnom sudu. Kopije tih forenzičkih izveštaja i fotografija su onda obezbeđivane od suda.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su registratori ispred vas?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Pogledajte sada oznake 34 do 38 i 41. Da li su to ti izveštaji?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ponovite pitanje, molim vas.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Oznake od 34 do 38 i oznaka 41.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Jeste, to su izveštaji veštaka sud-ske medicine koje je vodio profesor Dunjić.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I oni se odnose na ovih devet identifikacionih isprava?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da. Naravno, ima još izveštaja, međutim ovo su oni koji se odnose na identifikacione isprave i tela.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A fotografije pod oznakama 19 do 27?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, to su te fotografije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koristeći fotografije, možete li da nam kažete imena identifikovanih osoba i koje vrste isprava ili dokumenata su pronađene, one koje su omogućile njihovu identifikaciju? Pogledajte indeks ukoliko ga imate.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da li da vam pokažem ovaj, pošto je to na latinskom, tu je i ime osobe.

SUDIJA MEJ: Stavite to na grafoskop.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ova fotografija prikazuje ličnu kartu, to je isprava i odnosi se na telo BA 09, to je Afrim Beriša (Afrim Berisha) iz Suve Reke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je Afrim Beriša jedna od žrtva koje su navedene u prilogu K druge izmenjene optužnice?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ime druge žrtve?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Druga žrtva je Nedžmedin Beriša (Nexhmedin Berisha).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I sve ove fotografije su iz tabulatora 20.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se one odnose na identifikaciju Nedžmedina Beriše? Šta je ova isprava, šta predstavlja ovaj dokument?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je lična karta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća žrtva?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Sledeći dokument koji omogućava identifikaciju je vozačka dozvola na ime Morina Miftar (Morina Miftar), tako mi je prvobitno rečeno. Međutim, to je kasnije promenjeno zbog toga što su ovi dokumenti jako oštećeni, neki od njih su izgoreli, tako da neki od detalja, naročito u ovom slučaju, nisu sasvim jasni.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ova osoba nije u prilogu K. Da li je to osoba iz Suve Reke?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da. Sve indikacije odgovaraju tome da je ova osoba poreklom iz opštine Suva Reka.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala. Sledeća osoba je Hamdi Beriša (Hamdi Berisha), tabulator 22.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je tačno, časni Sude.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gde je nađen dokument i koji je to dokument?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: U ovom slučaju je to lična karta.

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, da bismo brže radili, vi ste hteli da idemo jedan po jedan dokument, pa kasnije da damo oznake.

SUDIJA MEJ: Mi ne moramo da vidimo te dokumente, samo se pozovite na njih.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U redu. Gospodine Fulton, molim vas, ubuduće mi recite samo ime osobe i vrstu dokumenta koji je pronađen, kao i tabulator u kojem se nalazi. Možete koristiti indeks, ako želite. Znači sledeća osoba je Hamdi Beriša, to je taj dokument. To smo već prošli. Sledeća je Fatmira Beriša (Fatmira Berisha).

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: O kom se dokumentu radilo? Gde je on pronađen?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Dokument je pronađen u razbacanoj odeći, radi se o ličnoj karti na ime Fatmira Beriša.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I Hamdi Beriša i Fatmira Beriša su naznačeni u prilogu K druge izmenjene optužnice?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Takođe imate i zdravstvenu knjižicu na ime Hamdi Beriša?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Jeste. Rečeno mi je da je to zdravstvena knjižica sa imenom Hamdija Beriše.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je to isti Hamdi Beriša na koga se odnosi lična karta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja to ne mogu da odredim.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeći je Vesel Beriša (Vesel Berisha).

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, sa ovim telom je bila otkriveno nekoliko dokumenata.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: To je pod tabulatorom 25.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hasan Bitići (Hasan Bytyqi)?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Za Hasana Bitićija imamo ličnu kartu i vozačku dozvolu. Takođe postoji i dozvola za vozilo na ime Zoga Mehdin (Zoga Mehdin).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koji je to tabulator?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: 26.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: To je osoba iz Suve Reke?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća osoba je Musli Beriša (Musli Berisha).

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Broj 27. Imamo ličnu kartu na ime Musli Beriša. Poslednja od naznačenih stvari pronađena je u razbacanoj odeći koje je bilo dosta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Mislim da smo sve prošli, svih devet osoba. Gospodine Fulton, da li je bilo drugih pokušaja da se identifikuju tela i posmrtni ostaci sa lokaliteta? Da li su korišćeni i drugi načini identifikacije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Uobičajeno je da se tela identifikuju pomoću predsmrtnih, *antemortem* podataka i posmrtnih, *postmortem* podataka i dokaza koji su pronađeni na mestu ekshumacije. Međutim, zbog stanja tela koja su pronađena, zbog mnogobrojnih preloma kostiju, izmešanosti tela i vatre bilo je nemoguće drukčije ih identifikovati osim pomoću analize DNK.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li u Beogradu postoje takva sredstva, takve mogućnosti?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ispostavilo se da ne postoje.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta je onda urađeno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Dogovoreno je da se koriste kapaciteti za DNK analizu koji postoje u Madridu. Dogovoreno je da se tamo obrade uzorci uzeti u Batajnici, odnosno da se tamo izvrši DNK analiza.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znači 21. novembra 2001. godine vi ste išli sa profesorom Dunjićem u Madrid?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Na Nacionalni institut za toksikologiju (Instituto Nacional Do Toxicologia)?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li je preliminarni izveštaj bio pripremljen?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Profesor Dunjić je uzeo te uzorke i dostavio ih Institutu u Madridu i preliminarni rezultati su dostavljeni od strane ovog instituta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Što se tiče uzoraka uzetih od rođaka žrtava, kako su oni uzimani, kako su prikupljeni?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Imali smo uzorke krvi od preživelih članova porodica ljudi iz Suve Reke, oni su dobijeni od Instituta iz Madrida, odnosno izvinjavam se, od Međunarodne komisije za nestala lica.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li je Tužilaštvo dobilo ovaj preliminarni izveštaj?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: On je poslat u Tužilaštvo i profesoru Dunjiću u Beograd.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je to izveštaj pod tabulatom 28?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I kakvi su rezultati u ovom preliminarnom izveštaju?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovde imamo zaključke madridskog Instituta koji pokazuju da postoji jasna veza, genetska veza između uzoraka iz tela BA34 i BA52 sa uzorcima krvi koji su uzeti od porodica žrtava iz Suve Reke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A fotografije koje se odnose na ova dva tela su pod tabulatorom 31 i 32 u registratoru.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Zapravo 30, 31 i 32.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je Tužilaštvo takođe dobilo izveštaj veštaka sudske medicine u vezi sa ova dva tela?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Oni se nalaze pod tabulatorom 39 i 40. Da li je tako?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ova analiza je upućena u Koordinacioni centar za Kosovo radi zvanične identifikacije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da. Postupak za zvaničnu identifikaciju tek treba da se obavi. Međutim, radi se o tome da treba da se uradi analiza DNK, da se uzme DNK kao i predsmrtni podaci i posmrtni podaci o osobi da bi se ova identifikacija završila.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U ovom registratoru takođe imamo fotografiju lokaliteta posle ekshumacije i posle završetka rada, mislim da je to pod tabulatorom 33.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim vas da pokažete ovu fotografiju Sudu. Recite nam šta se na njoj vidi?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je jedna od fotografija lokaliteta po završetku ekshumacije, vađenja svih tela i svih materijala. Vidimo da tu ima i železničkih pragova koji su bili postavljeni na dno ove jame, kao i tragova vatre.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: O čemu ovo govori?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Zaključak je, izgleda, da se radilo o pokušaju uništavanja ovih tela spaljivanjem.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Mislim da nam ovaj registrator neće više trebati. Gospodine Fulton, sve informacija koje je zatražilo Tužilaštvo vezano za rad na preostala tri lokaliteta, sve što Tužilaštvo ima, to su vaše beleške?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znači Tužilaštvo nije još dobilo druge zaključke ili fotografije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Koliko sam ja shvatio, izveštaji veštaka sudske medicine i fotografije sa drugog lokaliteta u Batajnici dostavljeni su Sudu. Međutim, mi ih još uvek nismo dobili.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam dati tačnu lokaciju drugog lokaliteta na kojem je vršena ekshumacija? To je takođe u Batajnici, ali nam recite tačno mesto.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Drugi lokalitet u Batajnici je, kao što sam već rekao, nedaleko od prvog. Zapravo, nalazi se unutar kruga centra Specijalnih antiterorističkih jedinica (SAJ), odnosno na njihovom poligonu za gađanje.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko vam je dao informaciju?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: U oba slučaja to je bio sud.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko je vodio ovu istragu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Istražni sudija kojeg je postavio predsednik suda za drugi batajnički lokalitet je bio sudija Milan Dilparić.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U kom periodu je trajala ekshumacija na ovom lokalitetu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Od 10. jula do 15. septembra.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi tamo bili sve vreme?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko je tela tamo pronađeno?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Meni je rečeno da je na ovom lokalitetu otkriveno najmanje 269 tela.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su neka od tih tela identifikovana?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ne, još uvek nisu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je bilo dokumenata, odeće, nečega što pomaže identifikaciji? Da li su otkrivene i takve stvari?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, otkriveno je nekoliko isprava.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se sećate koliko?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Mislim da ih je bilo 11.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi bili na tom mestu kada su pronađena ova dokumenta?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su vama dostavljeni podaci koji su sadržani u tim dokumentima?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da. Članovi tima su mi dali te podatke.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta ste uradili sa tim informacijama?
SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Kad god je takva informacija dolazila do mene, ja sam to prosleđivao u Tužilaštvo.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su članovi tužilačkog tima u Hagu proverili svoje podatke da bi ustanovili da li se oni u detalji-

ma poklapaju sa onima koji su povezani sa žrtvama koje je istraživalo Tužilaštvo?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koji su podaci korišćeni od strane Tužilaštva?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Korišćeni su podaci iz Međunarodnog komiteta Crvenog krsta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Molim sada da se svedoku pokaže registrator koji se odnosi na Meju. To je dokazni predmet 167, tabulator 2 i to je spisak nestalih osoba koje je sastavio Međunarodni komitet Crvenog krsta. O čemu tačno govori ovaj dokument, gospodine Fulton?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovaj dokument govori o ljudima koji su prijavljeni kao nestali kod Međunarodnog komiteta Crvenog krsta i daje veliki broj detalja, kao što su očevo ime, datum rođenja i slično, gde god je to bilo moguće.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta je utvrđeno iz ovih dokumenata koji su pronađeni, koliko njih je sadržavalo podatke koji su se poklapali sa podacima iz spiska nestalih ljudi?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Mislim da ih je bilo devet takvih. Devet dokumenata se odnosilo na ljude koji se nalaze na spisku Crvenog krsta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Meni se čini da ih je bilo osam.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, osam, oprostite, izvinjavam se.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Prvi dokument se odnosi na Aljija Bajramija (Ali Bajrami). Molim vas da pogledate dokument Crvenog krsta, stranu 61 molim, to je spisak Međunarodnog komiteta Crvenog krsta. I sada molim poslužitelja da pomogne svedoku da izvadi tu stranu i stavi je na grafoskop. Alji Bajrami je naveden kao nestala osoba i to osoba koja je nestala 27. aprila 1999. godine u

Meji. Koji dokument je pronađen na lokalitetu gde je vršena ekshumacija u odnosu na ovu osobu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovo je lična karta koja je izdata na ime Aljija Bajramija, ime oca je bilo Kadri (Kadri).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Druga osoba je Simon Sokoli (Simon Sokoli). I njega možete da nađete na strani 67 i da pokažete Sudu gde se nalazi njegovo ime na toj strani. Molim da nam sve to pokažete na grafoskopu. Možete li nam reći šta je taj dokument koji je pronađen?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Radilo se o ličnoj karti nađenoj na telu broj 177 koje je izvađeno iz te grobnice.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su se podaci u ličnoj karti poklapali sa imenom koje se nalazi na spisku Međunarodnog komiteta Crvenog krsta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća osoba je Sezaj Rama (Sezai Rama), on je naveden na strani 66. Mislim da ne moramo da stavljamo svaku od ovih strana na grafoskop, samo ću vas pitati za vrstu dokumenta, šta je bila ta isprava pomoću koje ste identifikovali ovu osobu.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovde se radilo o zdravstvenoj knjižici.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šit Hasanaj (Shyt Hasanaj) je naveden na spisku Crvenog krsta na strani 63. Kakva isprava je pronađena?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovo je bila lična karta koja je nađena na telu broj 221.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća osoba je Krist Sokolji (Krist Sokoli). Njegovo ime je na spisku Crvenog krsta na strani 67.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Pronađena je njegova lična karta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća osoba je Gani Smajili (Gani Smajili), takođe na strani 67.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Za njega je takođe nađena lična karta, na telu broj 240.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća osoba je Ćun Bib Krasnići (Qun Bib Krasniqi). Njegovo ime se nalazi na strani 60.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Oprostite, molim vas, koja strana?

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Strana 60. Ova osoba je navedena kao neko ko je nestao iz Korenice (Korenice) 27. aprila 1999. godine.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Možete li, molim vas, ponoviti to ime?

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Krasnići Ćun Bib.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ah, da. Da, tako je, časni Sude.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ova istraga zapravo ne može da identifikuje nestalu osobu, ali mislim da je identifikovala pojedinca koji je nestao, to je osoba po imenu Ndue Krasnići (Ndue Krasniqi).

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, datum rođenja je 12. januar 1966. godine. Ime oca je Bibe (Bibe).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li reći Sudu kako ste došli do tog zaključka?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Pa kao što ste rekli, ova istraga ne može odmah da identifikuje nestalu osobu po imenu, ali ipak, postoji jedna bliska veza između ove osobe i onoga ko je naveden u spisku Međunarodnog komiteta Crvenog krsta na strani 60.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znači zaključak je da je Bibe Krasnići najverovatnije otac Ndue Krasnićija, zar ne?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledeća osoba je Brahim Gadžeri (Brahim Gaxherri) na strani 62.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da. Za njega je nađena lična karta koja je izdata na to ime.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Naveli smo osam osoba. Gospodine Fulton, možete li nam reći koji je bio treći lokalitet koji ste posetili?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Bilo je preklapanja u ekshumacijama koje su se odvijale. Sledeći lokalitet koji sam posetio je bio u Petrovom Selu, to je bilo 27. juna.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I Tužilaštvo ponovo nema nikakav izveštaj ili fotografije sa ovog ekshumacionog mesta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I dok ste vi bili tamo, šta ste primetili?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Bio je u toku proces ekshumacije. Imao sam vremena samo za jednu kratku posetu, ali su mi ipak dostavljene informacije. Na tom lokalitetu ekshumacija je trajala od 24. juna do 5. jula.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koliko tela je tamo pronađeno, ukoliko ih je uopšte bilo?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Na prvom lokalitetu u Petrovom Selu je pronađeno 16 tela, sve muškarci, a na drugom 57, od kojih je sedam bilo ženskih.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li ste mogli da utvrdite, da razjasnite neko telo ili neki dokument? Da li su vam date neke isprave koje su pronađene kod tela?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, meni je bilo rečeno da je bilo niz isprava koje su bile nađene na tom prvom lokalitetu. Pronađen je dokument koji se odnosio na tri osobe sa prezimenom Bitići (Bytyqi).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I šta je urađeno u vezi sa tim?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Verovalo se da su ti ljudi bili sa Kosova, a da su bili američki državljani iz Čikaga, iz Sjedinjenih Američkih Država.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li je proverena neka evidencija da bi se izvršila identifikacija?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ova informacija je tada dobijena od Međunarodnog komiteta Crvenog krsta i ona nas je navela na pomisao da su to bili tri brata – Agron (Agron), Mehmet (Mehmet) i Ili (Ylli).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li su ova tri brata bila prijavljena kao nestale osobe?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, jesu. Bili su prijavljeni kao nestali Međunarodnom komitetu Crvenog krsta. Nestali su iz zatvora blizu Niša 8. jula 1999. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Šta je pronađeno na drugom lokalitetu u Petrovom Selu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Pronađeno je još pet dokumenata, od kojih su se tri odnosila na lica čiji su se podaci poklapali sa spiskom nestalih osoba Međunarodnog komiteta Crvenog krsta.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam reći koja su ta tri imena i koja dokumenta su pronađena? Da li su te osobe bile prijavljene kao nestale?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, pronašli smo ličnu kartu na ime Iljaza Muslija (Iljaz Muslija) koji je nestao 1. aprila 1999. godine iz Izbice (Izbice).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li je ova osoba navedena na spisku Međunarodnog komiteta Crvenog krsta na strani 40?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja imam referentni broj, to je broj srb.blg. 804238.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A druga osoba?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Nađena je lična karta na ime Hisena Mehmetija (Hysen Mehmeti), pronađena je na odeći ove osobe.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I da li je ova osoba prijavljena kao nestala?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, podaci odgovaraju podacima koji su navedeni u registru Međunarodnog komiteta Crvenog krsta i odnose se na osobu koja je nestala 24. maja 1999. godine sa nepoznate lokacije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se ovo nalazi na strani 85 spiska Međunarodnog komiteta Crvenog krsta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja, nažalost, nemam pred sobom taj spisak.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Na strani 85.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A treća osoba?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Nađena je lična karta na ime Nazmi Gradina (Nazmi Gradina).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A ova osoba je prijavljena kao nestala od kada i sa kog mesta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ovo odgovara registru Međunarodnog komiteta Crvenog krsta kao osoba koja je nestala 24. maja 1999. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se i to nalazi na strani 85?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, tako je, časni Sude.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala vam. I poslednji lokalitet, četvrti lokalitet na jezeru Perućac. Možete li nam tačno reći gde se nalazi to mesto i kada je tamo sprovedena ekshumacija?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ekshumacija na jezeru Perućac je rađena od 6. do 14. septembra 2001. godine. Za tu lokaciju je bila data oznaka D, pošto je ekshumacija bila na mestu gde se reka Derventa uliva u to jezero.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I koliko je tela pronađeno na toj lokaciji?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ta tela su bila spaljena, ostali su samo kosturi i bilo je puno fraktura. Bilo je indikacija da se tamo, na tom mestu gde je rađena ekshumacija nalazilo bar 48 tela.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li je izvršena identifikacija tih tela?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ne, još uvek nije.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li su tamo pronađene neke isprave ili predmeti?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, meni je rečeno da su pronađene dve identifikacione isprave.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Koje vrste su bila ta dokumenta, zapravo šta su bile te isprave i kakvi podaci se nalaze u njima?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Prva je bila lična karta koja je pronađena u odeći i izdata je na ime Gezima Deve (Gezim Deva).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Ko je ta osoba? Da li je on negde prijavljen kao nestala osoba?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ova osoba je prijavljena kao osoba nestala iz Đakovice (Gjakove) 31. marta 1999. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I on je takođe bio uključen u spisak Međunarodnog komiteta Crvenog krsta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li se nalazi na strani 37?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, na strani 37.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gde je pronađen i šta je bio drugi dokument?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Druga isprava je bila vozačka dozvola izdata na ime Skelzen Biniši (Shkelzen Binishi), to je osoba koja je nestala iz Đakovice 31. marta 1999. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Znači, ova osoba je navedena kao nestala osoba na spisku Međunarodnog komiteta Crvenog krsta na strani 37?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Sa teškoćom to nalazim, ali da, evo ga ovde.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala vam. Gospodine Fulton, vi ste pratili proces ekshumacije tokom čitavog tog perioda u Beogradu. Na osnovu vašeg iskustva, da li je taj posao obavljen profesionalno i na adekvatan način?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Apsolutno tako.

TUŽILAC ROMANO: Nemam više pitanja, časni Sude. Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Fulton...

SUDIJA MEJ: Molim vas, ponovite, gospodine Miloševiću, izgleda nije bilo prevoda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako da ne, ponoviću. Gospodine Fulton, vi ste profesionalni policajac?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, ja sam policajac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čime se bavite u policiji? Šta je vaša specijalnost, otkrivanje krivičnih dela ili neki drugi posao? Detektiv ste, koliko sam shvatio?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, tako je, ja sam detektiv već više od 18 godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, koliko je trajao vaš ukupni boravak u Jugoslaviji?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam otišao u Jugoslaviju 6. juna prošle godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvi put?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: U Srbiju da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vratili ste se?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, od onda sam se puno puta vraćao tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje je bilo koliko je trajao vaš boravak u Jugoslaviji?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam radio u Jugoslaviji od 6. juna prošle godine i ja sam još uvek tamo. Moja funkcija je i dalje u Beogradu, do današnjeg dana traje taj moj mandat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem vas sad. Vi ste znači skoro godinu dana u Beogradu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bili za tih godinu dana na sastancima sa predstavnicima vlasti u Beogradu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Na koje vlasti mislite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da preformulišem pitanje. Da li je u vreme vašeg boravka u Beogradu bilo kakvih poseta iz Tužilaštva za koje vi radite, poseta Beogradu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, meni se čini da jeste. Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi učestvovali na tim sastancima koje su tužioci kada su doputovali u Beograd imali sa predstavnicima vlasti?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da li mislite na posetu gospođe tužioca Beogradu? Da li na to mislite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim i na njenu i na posetu drugih predstavnika Tužilaštva. Da.

SUDIJA MEJ: Ovaj svedok je svedočio o ekshumacijama i vaše unakrsno ispitivanje treba da se usredsredi samo na to i ni na šta drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa pretpostavljam da mogu da ga pitam da li je učestvovao u razgovorima sa predstavnicima vlasti u zemlji u kojoj je otišao da iskopava leševe. Ne vidim da to izlazi iz okvira, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Samo ono što se tiče ekshumacija. Gospodine Fulton, molim vas, pomozite nam u ovome.

SVEDOK FULTON: Da, časni Sude, ja nisam učestvovao na sastancima koje je gospođa tužilac imala sa predstavnicima vlasti kada je dolazila u posetu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izjave koje se koriste ovde dali ste u dva navrata. Gde ste dali te svoje izjave?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Oprostite, ne znam na šta se to odnosi?

SUDIJA MEJ: Gde ste vi dali vaše izjave? Izjave svedoka?

SVEDOK FULTON: Ovde, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kom istražitelju ste dali izjavu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Izjavu sam dao vođi svoga tima, gospodinu Kevinu Kertisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Je li to ona osoba koja je mene kidnapovala iz Beograda, gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: To nije relevantno pitanje. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da ste bili da nadzirete ekshumaciju. Šta se podrazumeva pod „nadziranjem” o kojem vi govorite?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, ja nikad nisam rekao da sam nadzirao. Ja sam tamo bio u svojstvu posmatrača i vrlo jasno sam stavio do znanja da sam ja tamo bio neko po principu nemešanja. Nisam imao nikakav uticaj, nisam davao nikakva uputstva, samo sam posmatrao šta se događa, a sve poslove i korake su predužimali pripadnici beogradskog Instituta za sudsku medicinu i drugih institucija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta podrazumeva „posmatranje”?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam posmatrao, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li posmatrali sve radnje, od kada počinje rad tih timova do kada timovi završe rad? Da li se vaše radno vreme i prisustvo poklapalo sa radnim vremenom timova?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Na prvom lokalitetu u Batajnici svakako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete da mi kažete da li je uopšte utvrđivano i da li je utvrđeno kada su tela doneta na lokaciju na kojoj ste ih vi videli?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Na to pitanje mora da odgovori osoba koja vodi istragu. Ja nisam bio tamo u istražnom svojstvu. Ja sam tamo bio isključivo kao posmatrač i ja ne mogu da govorim o tome koliko dugo su ta tela već bila zakopana u zemlji. To je nešto o čemu može da govori samo tim veštaka, na njima je da to odrade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ništa o tome ne znate?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: O čemu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O tome kada su ta tela doneta na lokaciju na kojoj ste vi iskopavali?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Indikacije koje su postojale u štampi su govorile o tome da su ta tela bila tamo doneta tokom 1999. godine, uglavnom u aprilu i maju 1999. godine. To je informacija koja je data štampi od strane policajaca koji su vodili istragu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, osim informacije iz štampe vi nemate drugu informaciju sa lica mesta, iz vaših kontakata sa onima koji su vršili ekshumaciju?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Osobe koje su vršile ekshumaciju nisu bili ljudi koji su radili pod mojim nadzorom. To su bili ljudi iz Instituta iz Srbije i na njima je bilo da odrade to, nije bilo na meni. Oni su ti koji su bili eksperti, koji poseduju ekspertsko iskustvo i oni su to trebali da odrade. Ja nemam ni to iskustvo ni to znanje niti sam bio sposoban da to uradim. Ja sam bio tamo samo kao posmatrač.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim ovde o forenzičkom delu posla, nema sumnje da su forenzičari eksperti za svoj posao. Ja sam vas pitao drugo, da li imate informaciju. Vi kažete da nemate. Maločas ste često odgovarali na pitanja tužioca, kako ste identifikovali tu i tu osobu, kako ste identifikovali drugu osobu, sećate se pošto je to bilo pre pet minuta, da vas je pitala za mnogo osoba kako ste ih identifikovali. Da li je i koja osoba uopšte identifikovana, gospodine Fulton?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Nije bilo formalnih identifikacija zasada. Ja nisam rekao to, ja sam rekao da su nađene isprave, identifikacione isprave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali ste čuli da vas tužiteljica pita kako ste identifikovali tu i tu osobu, kako ste identifikovali

sledeću osobu i više puta vam ja postavila pitanje kako ste identifikovali. Da li ovaj vaš odgovor znači da ste vi nabrojali dokumenta koja su nađena u zemlji, u nekoj rasutoj odeći? Je li tako ili ne?

SUDIJA MEJ: To je svedok rekao tokom iskaza. Kako tužilac postavlja pitanje nije nešto što svedok može da komentariše. Svedok je rekao sledeće: „Među odećom koja je pronađena u ovim raznim grobnicama zajedno sa telima, nalazile su se ove identifikacione isprave.“ To je ono što je on rekao, a na Sudu je da odluči kakvu težinu tome treba da prida.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Mislim da to što ste rekli podrazumeva da i na moja pitanja treba da odgovori, a ne da ih komentariše. Moje pitanje glasi: Da li su tela identifikovana ili ne?

SUDIJA MEJ: On je to već odgovorio, rekao je da nije još urađena formalna identifikacija, ali da su pronađene ove identifikacione isprave. To je on rekao, da se ovi dokumenti povezuju sa nestalim osobama. Ovaj svedok ne može mnogo više od toga da kaže, a na Veću je da odluči o tome kakvu dokaznu vrednost da prida tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam zašto vam smeta da mi svedok odgovori da li su tela identifikovana ili ne?

SUDIJA MEJ: Zbog toga što vam je odgovorio. Rekao vam je da zasad nije obavljena zvanična, formalna identifikacija, ali je rekao i da postoje ti dokumenti koji su pronađeni. On ne može više od toga da vam kaže, on je svedok. On nam je rekao šta se dešavalo, i to je ono što se dešavalo. Ako želite da tvrdite da to nije dovoljno da se bilo ko identifikuje, imate na to pravo, ali nema smisla da se prepirete sa svedokom. Sada je u svakom slučaju vreme za pauzu. Nastavljamo kroz 20 minuta. Gospodine Fulton, zapamtite da ne treba ni sa kim da razgovarate o svom svedočenju za vreme pauze. Molim ustanite.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre nekoliko minuta, kada sam vas pitao da li ste vi nadgledali proces ekshumacije, vi ste objasnili da to nikada niste ni pomenuli i da ste bili jednostavno posmatrač. Sada želim da navedem jedan od dva pasusa iz vaše izjave na strani dva, gde se kaže: „Ja sam trenutno istražitelj koji radi za kancelariju Tužilaštva. Radim na ovom mestu od juna 2001. godine kada mi je dodeljen Beograd kako bih pratio proces ekshumacije koji se odvijao unutar granica Srbije.“ Dakle, da li je to tačno ili ne?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ne, ja sam posmatrao, bio sam tamo posmatrač, monitor kako se kaže na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači da je u ovoj izjavi, po ovome što sad kažete, netačno napisano šta ste radili.

SUDIJA MEJ: Možda nije tačno prevedeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Šta piše u engleskom, ja nemam engleski tekst?

SUDIJA MEJ: Mi takođe nemamo. Gospođo Romano, da li imamo englesku verziju izjave?

TUŽILAC ROMANO: Da.

SUDIJA MEJ: Sada imamo englesku verziju. Drugi pasus odozgo, prva strana izjave. „Poslat sam u Beograd da posmatram proces ekshumacije.“

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, vidim to sada. Moje sledeće pitanje glasi, pošto ste govorili o dokumentima, da li je igde utvrđeno da se radi o autentičnim dokumentima?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je pitanje na koje ja jednostavno ne mogu da odgovorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li su istražni sudija ili istražne sudije konstantno prisustvovali ekshumaciji?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Mislim da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi ekshumacijama prisustvovali od samog početka ili ste pristupili u nekoj kasnijoj fazi?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: U Batajnici, na lokalitetima 1 i 2 od samog početka, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda mi opišite kako su pre započinjanja ekshumacija izgledala mesta na kojima su ekshumacije vršene?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Za Batajnicu 1, ja sam prisustvo-
vao kada su oni već čistili teren u svrhu istraživanja da bi se utvr-
dilo da li je to zaista lokalitet koji je naznačio policajac istražitelj.
Na drugom lokalitetu, unutar baze Specijalnih antiterorističkih
jedinica (SAJ), to je bila jedna čistina sa malo grmlja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ljudi je izvodilo postu-
pak ekshumacije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ti detalji su naznačeni u izvešta-
ju gospodina Dunjića koji je u drugom regulatoru. Svi koji su bili
uključeni u taj posao navedeni su na toj listi, kao i policajci koji su,
a takođe je objašnjeno kako je to područje izgledalo pre nego što
je izvršeno čišćenje terena. To je bilo to mesto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam vas dobro razumeo,
to znači poznata su sva imena osoba koje su vršile ekshumaciju i
navedena u izveštaju? Je li tako?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su izrađene fotografije
ili video zapisi ovih mesta pre započinjanja ekshumacije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja mislim da jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A čime su vršena iskopavanja?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je rađeno ručno posle početnog iskopavanja mašinom, a posle se uglavnom radilo rukama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kojoj dubini su pronađeni posmrtni ostaci o kojima govorite?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Čini mi se da su ti detalji naznačeni u izveštaju sudskih eksperata, to nisu detalji koje sam ja unosi u svoju evidenciju. Ja nisam ništa sam unosi u izveštaje o procesu ekshumacija i nisam imao veze sa tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u kom stanju truležnih promena su se nalazila tela koja su pronađena, kako vi kažete, tamo?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja mogu samo odgovoriti kao laik. To su bili kosturi sa ostacima mesa, oni su bili izmešani između sebe. Bilo je brojnih fraktura, ja stvarno ne znam da li su te frakture nastale pre smrti ili posle smrti. To su pitanja na koja treba da odgovori tim forenzičara i odgovori na ta pitanja treba da se nađu u njihovom izveštaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su faze iskopavanja ili ekshumacije takođe zabeležene na video traci ili fotografijama?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad govorite o lokaciji koju označavate sa BA1, pod rednim brojem 1 pominjete telo BA09, je li tako?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O kakvim se posmrtnim ostacima radilo, odnosno da li se radilo o skeletu ili su još postojali tragovi tkiva?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Znam da postoji fotografija tog tela, BA09, posle ekshumacije. Ona se nalazi u regulatoru i to može biti odgovor na vaše pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi lično prisustvovali vađenju lične karte sa tim podacima koje navodite? Naveli ste

da je to izvađeno iz pantalona koje su bile na telu. Da li ste tome lično prisustvovali?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Situacija sa posmatranjem je takva da se posmatrač ne meša, samo pokušava da prikupi informacije. Posmatrač ne treba ni da smeta poslu. Ja sam uvek stajao na određenom rastojanju i čekao sam da mi se ukaže na neke stvari na koje treba da obratim pažnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde se, molim vas, izjasnite se maksimalno precizno, nalazila pronađena lična karta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, bojim se da ne mogu da odgovorim konkretno. Ovo je radio tim sudskih veštaka, ne znam koji od timova, to je bio njihov lokalitet, njihova ekshumacija. Njihov je posao bio da pronađu tela, da ih otkopaju, a moj posao je bio da posmatram i da prikupim sve moguće informacije do kojih oni dođu. Ja nisam hteo da im se motam između nogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koji je ostali deo sadržaja novčanika u kojem je pronađena lična karta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Izvinite, ja ne znam o čemu govorite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Shvatio sam da je lična karta bila u novčaniku. Šta je bilo još, šta je još sadržaj tog novčanika u kome je bila lična karta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, ja nisam našao ličnu kartu. Nju su našli sudski veštaci. Ti detalji se nalaze u indeksu, u registratoru. Ne mogu da se setim šta je još bilo pored lične karte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, govorim o tom telu označenom sa BA09. Da li je izvršena identifikacija tog tela?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, ovi leševi nisu identifikovani. Jedan dokument koji omogućava identifikaciju je pronađen i povezan je sa telom BA09.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nisu identifikovani. A kada je u pitanju telo označeno sa BA19, vi tvrdite da je iz odeće na telu izvađena takođe lična karta na ime Nedžadina Beriša (Nexhadin Berisha), sa ostalim navedenim podacima. Da li je to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je informacija koja mi je u to vreme preneti, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A iz kog dela odeće je ova lična karta izvađena?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, ja nisam našao nijedan od tih dokumenata, nisam pregledao nijedan od njih. Ja sam samo obavešten kada su ti dokumenti pronađeni. Taj posao je radio tim sudskih veštaka. Na njima je bilo da obave taj posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je postupak vađenja lične karte iz odeće sa tela o kojoj govorite zabeležena video tehnikom?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja to stvarno ne znam, časni Sude, ja samo pretpostavljam, pošto je tamo bio tim kriminalističkih tehničara koji su imali i fotoaparate i video kamere. Gospodin Dunjić, kao vođa tima sudskih veštaka davao je uputstva tom fotografu i kamermanu, to jest tehničaru. Ja stvarno ne znam šta je njemu govoreno da radi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u kom stanju se nalazilo telo BA19?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ne mogu da se setim, ali fotografije su tu. Ono što mogu da kažem jeste da su sva tela bila značajno truležna, promenjena. To su bili kosturi sa vrlo malo tkiva. To je opšti pregled, to o čemu govorim. Videli smo i tragove gorenja. To je bio vrlo žalostan prizor, ti ljudi koji su bačeni u tu jamu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ja mogu da zaključim da ste vi prisustvovali trenutku kada je iz odeće sa tela izvađena lična karta o kojoj govorite?

SUDIJA MEJ: On je već svedočio najbolje što može o ovome. On je bio posmatrač opšte prirode, monitor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi potom govorite o identifikacionim dokumentima koji su pronađeni, kako kažete, u rasutoj odeći. Je li tako?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Razbacanoj odeći, izvinjavam se. Ja sam govorio da su to pojedinačni delovi, pojedinačni odevni predmeti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A objasnite onda na koji način je ta odeća bila rasuta?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Sudski veštaci su iskoristili taj termin „rasuta odeća“ zbog toga što nije bila vezana za određeno telo ili određeni deo tela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u kojim delovima odeće su ta dokumenta bila pronađena? Molim vas, izjasnite se precizno.

SUDIJA MEJ: On ne može da odgovori na to pitanje. Gospodine Miloševiću, ja stvarno ne vidim poentu ovog unakrsnog ispitivanja. Dokazi govore o tome da postoji masovna grobnica. U njoj postoji određeni broj tela. U odeći tih tela nađeni su dokumenti koji se odnose na masakre, tačnije na nestale ljude sa Kosova. To je znači dokaz. Kada se završi predmet, na nama će biti da na osnovu toga odlučimo da li to ide u prilog argumentima Tužilaštva da su ta tela dovezena sa Kosova i stavljena u te masovne grobnice na datim lokacijama. Do sada ste unakrsno ispitivali već pola sata i nismo čuli ništa što predstavlja novinu. Ako želite da dalje ispituje te o nekim dokumentima u ovom regulatoru, to možete, ali po mom proračunu, imate otprilike 15, 20 minuta najviše. I to je više nego dovoljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislite ukupno imam 15, 20 minuta?

SUDIJA MEJ: Da, ovo su dokazi čisto tehničke prirode. Meni se čini da mi ovde gubimo vreme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, hoću samo da kažem nešto u prilog onome što je rekao predsedavajući sudija. Čudi me što toliko vremena trošite na unakrsno ispitivanje o nečemu što je apsolutno tehničko pitanje. Trebalo bi da sačuvate svoje vreme za unakrsno ispitivanje za predmete veće težine, za značajnije stvari. Bar se meni tako čini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, vi tvrdite da su sva pomenuta imena sa dokumenata o kojima govorite pripadala osobama iz masakra u Suvoj Reci? Sada je i gospodin Mej pome-
nuo tu reč, i to od 26. marta 1999. godine. Je li to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Čini mi se da sam rekao da su sva tela osim jednog pripadala ljudima iz Suve Reke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na osnovu čega se tvrdi da je u Suvoj Reci bio masakr?

SUDIJA MEJ: To sam rekao ja, a ne svedok. Molim vas, nastavite sa unakrsnim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste ekshumacijama na lokaciji označenoj sa BA2 prisustvovali od samog početka ili ste pristupili u nekoj kasnijoj fazi?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja sam tamo bio od samog početka, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kod tela pod rednim brojem 1 sa ovog lokaliteta govorite o ličnoj oznaci na ime Ismajlj Ladži (Ismajl Laxhi), sa datumom rođenja 30. juni 1980. godine u Tirani, koja nije bila zakačena za telo. Da li je tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je to lična oznaka?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Meni je to objašnjeno kao ozna-
ka koja je okačena na telo, oko vrata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zakačena oko vrata?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Uopšte. U ovom slučaju nije bila stavljena na telo ili zakačena za telo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako to mislite nije bila zakačena na telo?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je stajalo samo po sebi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod rednim brojem 2, vaša oznaka 2, BA92, pronađena je, kako kažete, lična karta na ime Ali Bajrami. Gde je pronađena ta lična karta? Je li ona bila zakačena za telo ili nije?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja nisam našao ličnu kartu. Meni je javljeno da je lična karta nađena u odeći tela 2, BA92.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je od odeće bilo na telu pod rednim brojem 3 iz vaše izjave koja se odnosi na lokaciju 2 BA, koje je kod vas označeno kao 2 BA117?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Mislim da je taj broj dao tim sudskih eksperata. Oni imaju svoj sistem numeracije. Ja stvarno ne znam šta su oni našli na telu. Ako oni kažu da je nešto nađeno na telu ili na odeći tela 2 BA117, to je informacija koju sam ja evidentirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kod tela pod rednim brojem 4 vaše izjave, oznaka 2 BA117, govorite o pronađenoj ličnoj karti na ime Simon Sokoli. Gde je tačno pronađena ova lična karta i potvrda o zaposlenju kod „Jateks holding korporacije“ (Jateks holding corporation)?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja stvarno ne znam, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi, kada je ovo telo u pitanju, pod rednim brojem 5, navodite da je u stvarima koje su pripadale ovoj osobi pronađena i druga lična karta sa prezimenom Sokolji i nečitim imenom i datumom rođenja 31. 1. 1965. godine. Je li to tačno, da je pronađena i ta druga?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na osnovu čega tvrdite da su stvari u kojima je pronađena ova druga lična karta pripadale prethodnoj osobi?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja ništa ne tvrdim, časni Sude. Ovo je informacija koju su meni dali članovi tima sudskih veštaka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u kom stanju su se nalazili posmrtni ostaci tela pod rednim brojem 6, u delu vaše izjave koji se odnosi na lokalitet 2 BA?

SUDIJA MEJ: Svedok je već rekao da ne može o tome ništa da kaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se radi o skeletu ili telu na kojem je još uvek bilo, govorimo o tome da kažete da je pronađen ruksak, da se nalazio ruksak, da li se radi o skeletu ili telu na kome je bilo još uvek tkiva?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Na osnovu mog sećanja, pošto sam video tela na lokalitetu, mogu uopšteno da kažem da su neki bili u obliku kostura, neka tela su bila prilično dobro sačuvana, neka su još imala i tkivo na sebi. Da li se to odnosi na telo o kome optuženi sada govori, ja jednostavno ne mogu sada da kažem, časni Sude. Ova tela su, onako uopšteno gledano, izvađena zajedno sa gumama iz grobnice. Ta tela su bila izmešana. Bilo je i paljenja, bilo je puno fraktura. Isto tako je bilo puno udova koji su bili razbacani na sve strane. Jednostavno ne mogu da kažem ništa konkretnije od toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta se još nalazilo u ruksaku koji ste pronašli?

SUDIJA MEJ: Nije ga on pronašao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, koji je pronađen.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ne znam, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je sa rednim brojem 7? To je lokacija 2 BA221, pronađena je lična karta na ime Gjon Hasanaj. Je li to tačno?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Ja mislim da je to ime njegovog oca Seit (Seyt).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste vi prisustvovali pronalazačnu tog dokumenta identifikacionog? Da ili ne?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Da, trebalo bi da sam bio prisutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tvrdite da je lična karta pronađena na telu. Je li tako? Na kom je delu tela ona pronađena?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, ja ne tvrdim ništa od ovoga. Ova informacija je meni data od članova forenzičkog tima koji je vršio ekshumacije, koji je vršio obdukciju i koji je obavljao svu evidenciju onoga što je pronađeno. Ovo je informacija koju su oni meni dostavili. Ne znam kako ovo jasnije da postavim.

SUDIJA MEJ: Nema potrebe za tim, gospodine Fulton. Ne postoji način da se ovo jasnije izrazi. Jednostavno ćemo nastaviti sa unakrsnim ispitivanjem sve dok ne bude završeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovom dokumentu, koji nam je podeljen neposredno pred vaše svedočenje, pretpostavljam da ga imate, na prvoj strani stoji u podnaslovu „Masovni grobovi u Srbiji“, samo je na engleskom dostavljeno: „Smatra se da je hladnjača prenosila tela koja su preneti sa Kosova u Beograd“, ovo je bitno što želim da citiram, „kao deo kampanje čiji je cilj bio da izbriše tragove zločina počinjenih na Kosovu“. Na osnovu čega se tvrdi da je to bila kampanja za skrivanje zločina počinjenih na Kosovu?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Čini se da je ovo gledašte imao policajac koji je vodio istragu i to može da se nađe i u velikom broju njegovih izjava za štampu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je utvrđeno ko su počinioci?

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: Časni Sude, ja nažalost ne mogu da odgovorim na ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste profesionalni policajac već 20 godina. Pa vas pitam, s obzirom na vaše profesionalno iskustvo, da li verujete da neko može da smisli takvu suludu ideju u toku rata gde gine mnogo ljudi...

SUDIJA MEJ: Ovo nije adekvatno pitanje. Pre svega, mišljenja svedoka nisu relevantna. Drugo, ovo je nešto što treba da uputite nama, gospodine Miloševiću. Nema nikakvog smisla da ovo pitanje postavljate svedoku. On, dozvolite mi da završim, molim vas, zato što je ovo jedna opšta stvar, svedoci nisu ovde da iznose argumente. Argumente iznosi Tužilaštvo, a vi ćete pravovremeno imati priliku to da pobijete. Svedoci ovde govore o stvarima koje su čuli, videli ili o kojima znaju i vaše unakrsno ispitivanje treba da bude usredsređeno na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ono je i usredsređeno na to, gospodine Mej, jer u ovom papiru koji je dostavljen pred ispitivanje ovog svedoka, piše, konstatuje se da se radi o nekoj kampanji. Ako vi podrazumevate da su Srbi toliko glupi da mogu da poveruju da neko u ratu uzima jedan mali...

SUDIJA MEJ: Nećemo sada da slušamo ove vaše argumente. Ono što svedok kaže kada iz ove stolice za svedoka daje izjavu je ono što mi smatramo dokazima. Ono što stoji u rezimeima izjave ne spada u dokazni materijal. Vi, naravno, možete da postavite pitanje pošto se to nalazi u rezimeu izjave, ali svedok je na to odgovorio najbolje što je mogao. Da li imate još nešto o čemu želite da pitate svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U rezimeu stoji da je to deo kampanje. Da li može isto tako u rezimeu da stoji da nije u pitanju možda montaža zle namere, a ne takva glupost da neko šalje...

SUDIJA MEJ: Nećemo više da raspravljamo o ovome, biće vremena da vi iznesete svoje argumente. Da li amikusi imaju pitanje za ovog svedoka? Odgovor amikusa je ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi ste već potrošili vreme koje smo imali za ovo. Gospođo Romano, da li vi imate nekih dopunskih pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Samo jedno, časni Sude. Svedok je spomenuo ime policajca koji je vršio istragu i čije je to mišljenje bilo. Htela bih samo da čujem da li svedok može da nam kaže ime tog oficira policije.

SVEDOK FULTON – ODGOVOR: To je kapetan Dragan Karleuša.

TUŽILAC ROMANO: Hvala vam. Samo bih još htela da čujem da li je dodeljen broj ovoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Nije, evo sada će to biti urađeno.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 173.

SUDIJA MEJ: Gospodine Fulton, vi ovim završavate vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli na Sud da svedočite. Sada možete ići.

SVEDOK FULTON: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, sledeći svedok je istražitelj Bar-ni Keli (Barney Kelly) i gospodin Najs će ga ispitivati. Treba nam samo minut, dva da bi svedok došao ovamo.

TUŽILAC NAJS: Molim da svedok ne uđe u sudnicu za trenutak. Časni Sude, sada prelazimo na svedoka, odnosno na svedoke koji će govoriti konkretno o selu Račak (Recak). Ja znam da vi imate njegovu izjavu, ovog sledećeg svedoka koji dolazi, Barni Keli. Ja se takođe nadam da ste imali priliku da dobijete i njegov pun izveštaj.

SUDIJA MEJ: Je li to onaj koji je priložen uz njega?

TUŽILAC NAJS: Da, tako je.

SUDIJA MEJ: Samo da proverimo da li se radi o istoj stvari. Ovde nama piše da je to ocena.

TUŽILAC NAJS: Da, tako je, to se tako zove. Na četvrtoj strani se govori o Račku, i o mestu koje Račak zauzima u optužnici u paragrafima 98 i tako dalje. Ja se nadam da ćete vi sada shvatiti pravi obim svedočenja ovog svedoka. Ja znam da će ovo verovatno prozrokovati određena pitanja i zato sada hoću da vam kažem da je razlog zašto smo odstupili od nekih proceduralnih normi u ovom slučaju to što je polje dokaza ograničeno, a ne neograničeno. U Račku postoji jedno ograničeno i jako značajno polje dokaza. Ali to je, njegov obim je tako veliki da se zapravo ovaj sud ne može time pozabaviti u vremenu koje je izdvojeno za razmatranje ovog pitanja. Ovo se može reći za mnoge, ako ne i za sve lokacije koje će Veće morati da razmatra u ovom delu suđenja, kao i delu suđenja koje se odnosi na Bosnu i Hrvatsku. Prema tome, ovo pitanje je opšteg značaja. Račak je sam po sebi značajan ne samo zato što ima mesto u optužnici koje mu je dodeljeno, već i zato što jeste bila tačka prekretnica posle koje je NATO doneo odluku da bombarduje Kosovo, i ono je značajno za odbranu zbog unakrsnog ispitivanja i zbog toga što su ovde postavljena pitanja oko toga da li su tela, da li su ljudi ubijeni na način na koji tela sugerišu ili na neki drugi način. I zato Veće ima na raspolaganju rezime izjave svedoka, to je važno za ovu fazu suđenja, i to je važno za raspored celokupnog suđenja. I po našem skromnom mišljenju, to je važno za integritet presude koja treba u dogledno vreme da

se donese i koja treba da skrene pažnju na to da smo imali više materijala za razmatranje, a ne manje. Ovo je takođe važno i za druge predmete gde može doći do sličnih pitanja. To što sam ja ranije rekao, ovaj tribunal se u nešto drugačijem sastavu i ranije bavio ovim pitanjem i ja sad neću spominjati sudsku praksu koja se na to odnosi, ali sada hoću samo da spomenem neke stvari iz sudske prakse koje će možda biti od pomoći za vas, ali naravno odluka mora biti doneta po našim pravilima o tome da li može da se izvrši rezimiranje dokaza, odnosno dokaznih predmeta. A sada bih hteo nešto da kažem o tome da svedok treba pre svega da iznese nekoliko činjenica o geografiji područja i da identifikuje određene lokacije gde su izvršeni zločini. Moram jasno da vam stavim do znanja sada da se svrha ovoga zasniva na tome da se pred Veće iznese čitav stepen kompleksnosti ovog što se desilo u Račku iz onih razloga koje sam već naveo, i usled teškoća ili ozbiljnih teškoća, zato što će nama biti prilično teško da pozovemo veliki broj svedoka koji će moći da svedoče o ovome. Ja sam hteo ovde isto tako da izvršim jednu analogiju između svedočenja ovog svedoka i materijala koji je Veće već dobilo u izveštaju OEBS-a. Mi ćemo ovo da pregledamo sa svedokom, ja mislim da svedok ima prilično velike karte koje donosi sa sobom i mi smo napravili umanjenu verziju ovih karata. Isto tako ćemo da imamo ovde jednu tablu koja će biti izneta i mislim da bi gospođa Grejam (Graham) mogla da mi da broj ovih karata. To su karte 94, tabulator 73, to je jedna umanjena karta i mislim da isto tako...

SUDIJA MEJ: Mislim da će biti i puno fotografija, zar ne?

TUŽILAC NAJS: Da, biće puno fotografija u albumu, ja ću tražiti od svedoka da ih odredi po broju i mislim da će to biti od pomoći. Ovo je jedna komplikovana priča i ukoliko se upoznamo geografski sa terenom, mislim da ćemo shvatiti da je vreme potrošeno na to bilo korisno potrošeno vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim da mi razjasnite nešto. Ovde se opet pojavljuju službenici Tužilaštva koji treba da posluže kao sve-

doci. Ovaj svedok svedoči, u pitanju je istražitelj koji u svom iskazu daje ocene koje su na svakom sudu u isključivoj kompetenciji suda. To je prva konstatacija koju bih želeo da mi razjasnite. Druga je, on je svedočio o tome da je obavio razgovore sa svedocima, da su njihova svedočenja dosledna u mnogim aspektima...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, moram da vas prekinem. Prekinuću vas da bih vam objasnio šta će se sada desiti. Svedok će svedočiti o geografiji, o reljefu i o fotografijama koje je on snimio. On može to da uradi, on ima pravo to da uradi, jer on je bio tamo i on zna o tome. Što se tiče drugih stvari, doći će do pravnih argumenata vezano za to da li se ovom svedoku može dozvoliti da o tome svedoči ili ne. Prema tome, pre nego što mi odlučimo o tome, mi ćemo vam dati priliku da kažete šta imate. A sada predlažem da saslušamo svedoka o ovome prvom. Neka svedok pročita svečanu izjavu.

SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sada poslužitelja da donese velike karte. Isto tako, moram da pitam da li ste pronašli umanjenu verziju karte? Hvala. Možete li nam reći vaše ime?

SVEDOK – ODGOVOR: Barni Keli (Barney Kelly).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li nam reći nešto o vašem zanimanju i iskustvu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ja sam pripadnik irskih policijskih snaga i radim kao istražitelj poslednjih 18 godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste počeli da radite u Tužilaštvu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: 15. septembra 2000. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste bili zaduženi za istraživanje i pripremu izveštaja o Račku?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I jeste li vi dali izveštaj koji je Veće opisalo kao procenu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Usled vašeg rada da li ste mogli isto tako da napravite veliku kartu koja se sada nalazi sa vaše desne strane?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oprostite zbog ovog zakašnjenja, časni Sude, mi čekamo da stigne tabla na koju može da se stavi ova karta, ali evo još nije stigla. U međuvremenu možemo da stavimo na grafoskop, dok ne dobijemo ovu tablu na koju možemo da stavimo kartu. Da bi uštedeli na vremenu, gospodine Keli, možete li da se okrenete i da uzmete prvu od ove dve velike karte koje se nalaze iza vas? Ne znam da li sudije mogu da vide sa svog mesta ovu kartu? Čini mi se da sudija Robinson ne može da je vidi. Sad ćemo da vidimo da li to može da se vidi na ekranu. Ne znam da li bi kamere mogle da prikažu ovu sliku na ekranu? Da li je ovde prikazan Račak i okolina?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da govorite u mikrofona. Imate ovde pokazivač. Da li sad možete da nam pokažete, je li ovo selo Štimlje (Shtime)?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne, ne, to je opština Štimlje, selo je Račak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, svakako. To je opština Štimlje, tako je. Samo, možete li to da nam pokažete sada, molim vas? Nadam se da će to sad svi moći da vide. U redu. Molim vas pokažite nam opštinu Štimlje.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ovo je cela opština Štimlje i grad.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sada da se to prikaže na ekranu i da to ostane na ekranu. Mislim da postoje tri puta koji vode u Račak. Jedan od njih je glavni. Možete li nam ga pokazati?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: To je ovaj put ovde. On ide dole, onda morate da skrenete nadesno ovde na ovom mestu i da uđete u selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čuli smo za bolnicu. Možete li da nam kažete gde se ona nalazi?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ona se nalazi ovde gde je tačka 4.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postoji jedno mesto gde se dva puta za Račak spajaju u jedan. Možete li da nam pokažete gde je to?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: To je ovde, ovaj put ovde koji ide do oznake za Račak. Onda ide do glavnog puta za Prizren i glavnog puta za Prištinu, koji prolazi kroz grad Štimlje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sad da se prva karta stavi na tablu. U redu. Samo vas molim da ostanete blizu mikrofona. Molim da sada poslužitelj pomeri mikrofon bliže svedoku, tako da dok on pokazuje možemo da čujemo šta govori. Sedite, molim vas, gospodine Keli. Nađam se da će audio-tehnička kabina sad moći ovo da nam pokaže na ekranu. Molim da nam audio-tehnička kabina to sad prikaže. Vi ste nam pokazali drugi put koji vodi do tamo, ali mislim da postoje i neki manji putevi.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, tako je. Jedan od ovih manjih puteva je ovaj put ovde koji ide prema Prizrenu i ovde preseca drugi put koji je bliži bolnici za mentalne bolesti, i onda ovde u jednom trenutku vodi u selo Račak, otprilike pored džamije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, vi sad razumete da mene interesuju samo geografske lokacije i ne interesuje me ono što ste čuli od drugih ljudi?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Razumem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ono što smo označili ovde, sad ćemo vrlo kratko to pogledati, a onda ćemo pogledati drugu kartu. Znači, ovo što smo ovde označili sa brojem 1 je elektrocentrala, zar ne?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Sad molim da se to zadrži na ekranu. Znači, to je centrala. Broj 2 su opštinske zgrade. Nećemo sad govoriti o njima. Broj 3 je opšta slika MUP-a, odnosno MUP-ovih zgrada. Da li je to jedini takav kompleks MUP-a ili ih ima više?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne. To je jedini kompleks takav u tom području.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li znate da li se to odnosi na obe grane MUP-a ili ne znate?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Za broj 4 ste rekli da je bolnica za mentalne bolesti. Pokažite nam.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Evo je ovde.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sad ćemo da pogledamo ovaj levi ugao, da vidimo tačke 5, 6 i 7, 8 i 9. Znači, broj 5 je kuća Sadika Osmanija (Sadik Osmani), zar ne?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da bi trebalo ovde da kažemo da ova bela linija koja je ucrtana u fotografiju, koja je slikana iz vazduha je nešto što je ucrtano. To nije topografska odlika, je li tako?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, možete nam kasnije reći šta je to. E, sad, samo da kažemo da je to ucrtano. Broj 6 je mesto, odnosno jama, provalija gde su pronađena tela.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je, sudija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Broj 7 je nešto što je označeno kao bunker. Jeste li vi to videli? To je bio bunker OVK.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je, video sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imamo fotografije bunkera u registrotoru za Račak, i imamo fotografije koje su slikane iz bunkera odakle se vidi pogled.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je, sudija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Keli, izvinjavam se, nemojte mi zameriti ali izraz kojim se obraćate Sudu je „časni Sude“. Ovde smo takođe čuli da se govori o još nekim utvrđenjima. Ovaj bunker pokazuje da su ovde nađeni opušci i tako neke stvari.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne u vreme kad sam ga je pregledao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali, on je pokazivao neke tragove toga da je bio korišćen?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, čuli smo, bilo je nekih tragova o tome da je bio korišćen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, broj 8 je škola, 9 je džamija, mislim da sada ne treba da govorim o broju 10, zato ćemo da se vratimo na brojeve 8 i 9. Molim sada da nam se to prikaže na ekranu. Molim tehničku službu da mi pokaže brojeve 8 i 9. Kada se ulazi u selo sa južnog puta, glavnog puta, prolazi se pored škole, onda se dođe do džamije i pošto to selo ima centar, da li je ovde taj centar označen, možete li nam reći?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Oni ne označavaju geografski centar, ali jesu verski centar, bar džamija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim tehničku kabinu da nam pomogne tako što će da pomeri fokus malo nagore. Ovo što je označeno narandžastom bojom, to je brdo?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Brdo Cesta (Cesta).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A dalje vidimo brdo Pisa (Pisha), a na istoku je brdo Geštenj (Geshtenj). Ova karta se, časni Sude, nalazi u registratoru Račak, tabulator 4, i već je uneta kao dokazni predmet broj 94. Sad možemo pogledati drugu kartu koja je malo detaljnija, ali pre nego što na nju pređemo, molim vas da nam kažete sledeće o svom istraživanju, o svojoj istrazi. U toku vaše istrage koliko ste pregledali izjava svedoka?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: 62.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pominje se u vašoj izjavi 60, ali bilo je još dva.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, to uključuje i ta dva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U početnoj fazi predmeta koliko se njih razmatralo za prezentaciju Sudu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Otprilike 30.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pošto su advokati koji su tad radili u timu to razmotrili, na koji se broj to smanjilo?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Na 17.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od 17 na koliko?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Na devet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A dalje?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: To je dalje smanjeno na pet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To znači pet svedoka o selu Račak?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osim toga postoje i drugi svedoci, general Drevjenkijevič (Drewienkiewicz), Cagliniski (Ciaglinski) i drugi?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vašem pregledanju tog materijala označili ste nekoliko lokacija koje treba uzeti u obzir i vi ste opisali

na ovoj mapi koja je označena kao dokazni predmet 94, tabulator 73, zapravo obe karte su pod tabulatorom 73. Vi ste označili šest lokacija zločina, ali pošto neke od njih imaju više mesta zločina, treba uzeti u obzir da postoji više od šest mesta zločina za selo Račak?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda bi nam bilo od koristi, a možda i ne bi, da pogledamo fotografije, neću da robujem tome, ali bih hteo da se one na kraju identifikuju. Molim tehničku službu da ponovo fokusira na mapu, na tačku 1 i njenu okolinu. Molim da zumiramo na tačku broj 1. Treba primetiti da su se promenile reference koje ste koristili. Na jugu i na istoku vidimo drugačije simbole nego što su oni koji su ranije viđeni?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na ovoj karti vi ste prešli na međunarodno priznate konvencionalne znakove?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovaj znak je?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Međunarodni simbol za džamiju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada to nije na ekranu, to ne vidimo. Na istoku vidimo međunarodno priznati znak za školu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sa leve strane, znak „P“, označava šta?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Štab.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav štab?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: To je štab OVK u Račku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tačno u centru sela. Još jedan geografski element pre nego što zaboravim. Od jednog svedoka, generala Drevjenkijeviča smo čuli i videli jednu traku koja prikazuje utvr-

đenja u drugačijem položaju nego što ste vi opisali u bunkeru, mi vidimo taj bunker na mapi, bunker koji ste vi opisali u dnu, malo levlje od znaka za školu. To je međunarodno priznati znak za šta?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Za bunker.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidimo tu i neke krivudave linije koje označavaju šta?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Rovove. Ovde vidimo znakove koji označavaju mrežu rovova u tom delu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osim toga general Drevjenkijevič nam je rekao da postoje utvrđenja koja su korišćena. Da li ste ih vi videli?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste ih bilo kada videli?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne one o kojima je on govorio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde ste vi bili, podsetite nas?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ako idete levo od mesta zločina broj 1, idete ovim putem prema mestu zločina 5 i otprilike u ovom delu ovde se nalazi to utvrđenje o kojem je govorio general.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidimo to. Dajte da pređemo na mesto zločina 1. Mi ne treba da čujemo od vas ništa što su vam rekli drugi ljudi, ali da li je tačno da je ovde nađeno jedno telo bez glave? Recite nam ovo, od ovih 60 ili 62 izjave, koliko ste pregledali, da li je neki od tih svedoka mogao da dâ iskaze iz prve ruke o tom ubistvu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je taj svedok ušao u onih pet koji su odabrani od prvobitnih trideset?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ćemo preći na mesto zločina 2, koje ste vi podelili na 2.2, 2.3, 2.4 i 2.5. Koliko smrti je vezano za ova dva podmesta zločina?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Na mestu zločina 2.2 bilo je tri leša. 2.3 bilo je jedno telo. 2.4 jedno telo i 2.5 jedno telo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to je šest ukupno? U okviru tih izjava koje ste vi pregledali da li je bilo očevidaca, živih očevidaca za bilo koji incident?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jedan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan ili više?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Više od jednog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo moguće da se neko od njih uključi u pet svedoka koji će izaći pred Sud?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada, ako pređemo na mesto zločina 3, koje ste vi podelili na tri podlokacije...

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Dve.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, 3.6 i 3.7. Legenda govori o 3.8, ali da li je to tačno?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je, postoje tri lokacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Vidimo tri lokacije. Tu je 6, tu je 7 i ovde 8. Da li će jedan od ovih pet svedoka ili više njih što dolaze na Sud da govori o tome?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan ili više od jednog?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jedan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li će taj svedok govoriti samo o jednom podmestu zločina ili o više?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Više od jednog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O kome konkretno?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: O lokaciji 3, mestu sedam i delu lokacije 3, mestu 6.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sad prelazimo na mesto zločina 4. Sad treba da vas pitam koliko je smrti vezano za ova tri podmesta zločina 3.6, 3.7 i 3.8?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Pet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mesto zločina 4, koje ste vi označili kao jedinstveno mesto 9, koliko je tu bilo smrti?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tri, časni Sude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ima svedoka koji će doći pred Sud?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, ima jedan, sudija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Časni Sude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Izvinjavam se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan. Znači ta oblast je pokrivena.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako smo opisali već, dva od tih pet svedoka.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prelazimo na mesto zločina 5. Podeljeni su 5.10, 5.11 i 5.12. Vidimo ovde 5.10. Da li je to centralni deo onoga što se desilo u Račku?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, to je jedan od najozbiljnijih delova Račka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je jaruga.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko od tih pet svedoka će govoriti o tome?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Dvoje, časni Sude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je smrti vezano za ovu oblast?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: 23 na mestu zločina 5.10 i po jedan za 11 i 12.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači imamo dva svedoka za 5.10. Da li imamo svedoke među naših pet svedoka za 5.11 i 5.12?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, to bi bilo četvoro od pet svedoka.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O čemu će govoriti peti svedok? Možda ste zapravo zaboravili jednog? Polako razmislite, vratićemo se na to. Sada ću preći na tačku 6. na karti, to je podmesto 13. Koliko je ovde bilo smrti?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jedna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li će neko od tih pet svedoka govoriti o tome?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je među tih 60 izjava svedoka i jedan živi svedok koji bi mogao delimično o tome da govori?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Razmislite još jednom polako. Da se vratimo na onog svedoka koga ste propustili. Rekli ste nam dvoje na 5, jedan na 3, i mislim jedan na 4. Koji je onaj što nedostaje?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Za ovu oblast imamo jednog svedoka koji je spreman da dâ pregled.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I on će govoriti o nekim događajima iz prethodnih godina?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nadam se da će mi Pretresno veće dozvoliti da postavim ovo pitanje ovom svedoku. Pozabavićemo se formatom vašeg izveštaja za trenutak, ne sadržajno. Hoću da pitam sledeće: pet svedoka koje ste odabrali ili koje smo mi odabrali, da li po vašoj proceni ima dovoljno materijala da se opiše ceo splet događaja koji su se odigrali u Račku?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od tih pet svedoka da li ima dovoljno materijala koji će moći dovoljno da pokriju celokupnu aktivnost OVK u tom periodu?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od odabranih svedoka da li možemo dobiti dovoljno materijala da pokrijemo aktivnost onih srpskih snaga koje su tamo učestvovala?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Delimično.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ukoliko uzmemo u obzir ukratko format vašeg izveštaja, da li imate primerak pri sebi?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Imam, časni Sude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sudsko Veće da kao primer pogleda stranu 4 od ovih 66 strana gde ste vi dali istorijat onako kako ste bili u mogućnosti da zaključite o tome, istorijat događaja. Rekli ste, dali ste u fusnoti imena svih svedoka čije izjave rezimirate.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ponekad imamo do sedam svedoka koji potkrepljuju neku tvrdnju, kao u fusnoti 5, a ponekad to može biti samo jedan jedini svedok, ili potencijalni svedok, kao u fusnoti 5?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Držali ste se te šeme, tokom celog izveštaja, mada imate i narativnih delova gde rezimirate događaje i ne koristite fusnote, ali uglavnom pomoću fusnota ukazujete na izvore svojih zaključaka?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Uglavnom je tako, skoro u svim slučajevima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidim da ste se koristili drugim materijalima, kao što su telegrami i drugi dokumenti, stvari te vrste.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li bih sada mogao da stavim pred svedoka jedan primerak izveštaja „Kako viđeno, tako rečeno“, izveštaja OEBS-a? Znamo da je OEBS pripremio jedan opširan izveštaj koji je sada naš dokazni predmet broj 106 i hteo bih da pogledam uvod označen rimskim brojem 15 kada stavimo na grafoskop. Pogledajte glavu pod rimskim brojem 15 koja je naslovljena Uvod. Ako ne možete da nađete, naći ću vam ja.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Koja strana?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Strana 15, na samom početku. Molim vas da se stavi na grafoskop i da se zumira. Recite nam sledeće, u vreme kada ste vi sastavljali svoj izveštaj, da li ste videli ovaj dokument?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovaj dokument govori o raznim dokumentima OEBS-a koji su stavljeni na raspolaganje Međunarodnom

krivičnom sudu za Jugoslaviju, da li ste te dokumente videli u vreme sastavljanja tog izveštaja?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Neke od njih jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je neki vaš kolega pregledao neke od tih dokumenata?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, pregledao ih je naš analitičar iz tima, tačnije jedan od naših analitičara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se pozabavimo metodologijom ovog dokumenta i da vidimo kako on izgleda u poređenju sa metodologijom koju ste vi koristili. Ako pogledamo levu kolonu na strani 15, videćemo da u pasusu koji je naslovljen Metodologija imamo ovaj citat: „Posle 20. marta Odeljenje za ljudska prava je uzimalo izveštaje od žrtava i očevidaca, kao i od izbeglica. Te podatke je pregledao OEBS.“ Da li ste vi videli te izjave?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste mogli da uporedite svoje podatke sa onim što su prikupili ljudi iz OEBS-a?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su neke stvari manje detaljne nego vaši izveštaji?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ja mislim da Međunarodni krivični sud uzima detaljnije, tačnije podatke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći pasus nas poziva na dokumente OEBS-a i formulare za intervjuisanje izbeglica. Nisam siguran da ste se pozivali u vašem izveštaju na dokumenta OEBS-a.

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Takođe govori o materijalu koji je dostavljen Međunarodnom krivičnom sudu kao poverljiv dokument, a sa druge strane možete da vidite u prvom novom paragrafu sledeću informaciju, kada se onaj ko vodi intervju, kada on odredi

neku informaciju kao informaciju iz druge ruke, a ne iz prve ruke, to je zabeleženo, kao što su zabeležene i razne nepodudarnosti, odnosno kontradiktornosti u kojima se ono što je rekla osoba u intervjuu razlikuje od nekog drugog opisa tog istog incidenta. Možete li da nam kažete kako je to u poređenju sa praksom koju ste vi koristili u dokazima iz druge ruke i kontradiktornostima?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Pa dokazi iz druge ruke i kontradiktornosti su u izjavama tako naznačeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo dalje, u toj istoj koloni doći ćemo do službenika koji su se bavili ljudskim pravima i koji su postavili lokacije koje su bile ranije određene i tamo su obavili još neke intervjuue. Da li se uklapa ovo sa ovim što ste vi uradili?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A što se tiče ovih mesta gde se spominju istrage koje su obavljali veštaci sudske medicine, to je ono što nas interesuje, postoje dve strane gde se opisuje metodologija i Sud će možda hteti da zna da se ovaj uvod odnosi na ono što je napisano na strani 10 izveštaja, gde takođe postoji opis metodologije. Ja mislim da se sve to podudara sa onim što je ovaj svedok radio u svom izveštaju. Gospodine Keli, u ovom trenutku postoji još jedno pitanje koje nije pokriveno izjavom i o kojem nije govoreno u vašoj izjavi, ali to je potrebno reći i Sudu i optuženom. I ja ću to uraditi, tako što ću vas pitati kako ste vi saznali za ovo? Počeli su da stižu svedoci iz Račka, zar ne?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su to obrazovani ljudi ili su to zapravo seljaci?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Seljaci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi juče kod njih primetili nešto što ste možda i ranije mogli da primetite kod drugih svedoka?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Oni zapravo nisu hteli da govore, oklevali su kada je trebalo da govore o OVK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je rečeno da vidite zašto?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste saznali zašto su oni oklevali da pričaju o OVK? Zašto su se ustezali?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Da, ja sam ih pitao i saznao sam razlog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste saznali razlog. Da li ste isto tako saznali kakve su emocije i kakva su uopšte razmišljanja imali ti svedoci?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste te svedoke uputili na nekog?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na koga?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Na seoskog starešinu u selu Račak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi mogli da govorite sa seoskim starešinom, da li su oni mogli da razgovaraju sa njim?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I koliko je vama poznato, da li postoji neka prepreka u tome da oni sada govore o OVK?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Ne. Seoski starešina im je rekao da kažu istinu i da govore o svemu u svojim izjavama, da odgovore na sva pitanja. I on im je pružio podršku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I naravno izjave koje ste vi uzeli u to vreme kada ste uzimali te izjave i izjave koje su uzimali drugi pre vašeg stizanja u to mesto, te izjave spominju OVK, zar ne?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaš izveštaj je rezimirao ono što može da se sazna na osnovu ovog o istorijatu i učešću OVK kroz te izjave, zar ne?

SVEDOK KELI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS: Hvala. To je sve što sam nameravao da pitam svedoka u ovom trenutku, časni Sude. Mi nismo pregledali fotografije, one se nalaze u registratoru. Mislim da one govore same za sebe i, naravno, ponekad je jednostavnije ukoliko ih svedok sam pregleda.

SUDIJA MEJ: Kako vi sad ovde iznosite ovo pred nas, a znate šta smo mi prethodno govorili o dokazima iz druge ruke, a isto tako o pravilu koje kaže da svedok ne može da svedoči, odnosno da komentariše o stvarima o kojima mi tek treba da donesemo odluku.

TUŽILAC NAJS: Ja ne znam da li želite da sada iznosim argumente u prisustvu svedoka ili ne?

SUDIJA MEJ: Mislim da nema nikakve veze.

TUŽILAC NAJS: Ja sada iznosim iste argumente koje sam iznosio i ranije, a svodi se na ovo. Po našem skromnom mišljenju, ono što se sadrži u ovom izveštaju ima trojaku vrednost. Prvo, ima vrednost samo po sebi, i to smo videli iz formata ovog izveštaja. Ukoliko 25 svedoka kaže da je OVK bila prisutna ili 25 svedoka kaže da je Vojska Jugoslavije bila prisutna, onda to samo po sebi mora da ima težinu bez obzira na to što je, tu nema nikakvog pravila protiv dokaza iz druge ruke, jednostavno se radi o težini. Drugo, kao što sam rekao i u prethodnim prilikama pred ovim tribunalom, kao i u ovom predmetu, materijal koji imamo predstavlja veliku potencijalnu vrednost za proveru provizornih nalaza na osnovu procene celokupnog materijala. Ja mislim da ćete se vi setiti da sam ja o ovome govorio i ranije, ali možda je ipak korisno i ja to

da ponovim. Ukoliko se naprave provizorna gledišta što se tiče sleda događaja ili učešća određene grupe i ukoliko Veće vidi da tu nema nikakve kontradiktornosti u izveštaju svedoka kao što je ovaj ili u materijalu koji se nalazi u dokumentu OEBS-a, onda neće ništa sprečavati, neće ništa izazivati probleme, odnosno neće biti nikakvih prepreka da se stvori jedno mišljenje na osnovu toga. Ali ukoliko vi nađete nešto u ovom izveštaju ili nekom sličnom dokumentu što se protivi ovom prvobitnom preliminarnom gledištu, onda bi to, naravno, dalo materijala za razmišljanje. To možda dovodi do treće i najveće vrednosti ovog izveštaja, koji skreće pažnju upravo na onaj dopunski materijal koji se nalazi u živom svedočenju do koga može da se dođe u nekim slučajevima kada je to moguće. Ovo su tri generalna principa koja sam ja uvek smatrao suštinskim, i ja mislim da oni leže u osnovi korišćenja materijala kao što je ovaj. Kad se radi o Račku, to je paradigmatički slučaj, možda jači od ostalih, jer je nemoguće, uz najbolje namere na svetu, da kod slučaja sa ovolikim brojem lokacija, sa ovoliko pitanja koja mogu da izniknu, mislim da je očito na osnovu unakrsnog ispitivanja koje smo već imali, dakle mislim da je stvarno nemoguće da ovo može sve da se obavi, da se svede zapravo na pet živih svedoka. Ali čak i pre nego što je Veće uspostavilo vremensko ograničenje koje je uspostavilo, čak i pre toga, tim Tužilaštva je shvatio da ima više materijala koji je potreban, neophodan da se u potpunosti sve ovo dokaže, da je tog materijala mnogo više nego što može da se iznese u vremenu koje nam je stavljeno na raspolaganje.

SUDIJA ROBINSON: Ukoliko mi dozvolite, gospodine, pitao bih nešto o tome. Da li iko od ovih predloženih svedoka čije su izjave rezimirane govori o zločinima u odnosu na koje pet svedoka neće svedočiti uživo?

TUŽILAC NAJS: Apsolutno, i zato sam ja doveo ovog svedoka ovde da nam govori o ovim mestima zločina koja nisu pokrivena.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ja ne govorim o mestima zločina, već govorim o navodnim zločinima.

TUŽILAC NAJS: To su sve navodi zločina u optužnici. Svi oni predstavljaju deo...

SUDIJA ROBINSON: Koji zločini neće biti pokriveni svedočenjem pet svedoka?

TUŽILAC NAJS: ... zato što je bilo još drugih ubijanja...

SUDIJA ROBINSON: Koji zločini neće biti pokriveni svedočenjem ovih pet svedoka?

TUŽILAC NAJS: Zločini o kojima ovih pet svedoka ne mogu da svedoče.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ja ne govorim o tome. Ja govorim o konceptu zločina.

TUŽILAC NAJS: Da, sad mi je jasno.

SUDIJA ROBINSON: Ukoliko imate zločin progona, ubistva, ono što mene interesuje jeste da li iko od ovih svedoka čije su izjave rezimirane može da svedoči o vrsti zločina o kojima ovih pet svedoka uživo neće svedočiti?

TUŽILAC NAJS: Da, to mi je sad jasno. Mislim da uopšteno možemo da kažemo ne, mada će se govoriti o generalnim aspektima, ali ono što nas brine je to što bi trebalo da postoji adekvatna zastupljenost uzoraka dokaznih predmeta, kako za ceo predmet tako i za lokacije, pojedinačne lokacije. I zbog toga će ovih pet svedoka govoriti samo o malom delu cele scene koja treba da bude pokrivena. I da se vratimo na ono zašto je ovo suštinski primer, ne samo da se radi o tome o kojim zločinima će se ovde govoriti, već o naređenjima i o sugestijama koje optuženi i drugi mogu da izvuku na osnovu onoga ko je to uradio i kome je to bilo urađeno, da li su tela bila pomerena i tome slično. I mi smatramo da jednostavno nije moguće da se ovo sve izvede u odnosu na lokaciju

zločina kao što je ova, i da to sve bude urađeno uz ona ograničenja koja su nama ovde postavljena. Ja nisam ovo pitao gospodina Kelija, ali mislim da znam kakav bi njegov odgovor bio. Možda je u redu da ja iznesem njegovog odgovor. Ovo bi se možda moglo, da li bi pomoglo da pozovemo 60 svedoka. Možda bismo mogli ovo da izvedemo i sa trideset svedoka. Mi znamo da 30 svedoka jednostavno ne može ovo sve da obavi, ali to nas ne oslobađa dužnosti da pokušamo da iznesemo pred ovo Veće u najboljem svetlu materijal koji imamo. I po našem skromnom mišljenju, to ne oslobađa Veće od obaveza da razmotri ceo materijal i u najboljem mogućem obliku materijal koji je ovde iznet, bilo putem živog svedočenja, bilo putem druge metodologije svedočenja. To je još jedan razlog zašto ja želim da ovaj svedok pokaže sličnost između njegove metodologije i metodologije drugih koja je ovde bila primenjena. To bi, naravno, bilo interesantno i bilo bi korisno da se vidi, a to je ovaj svedok i uradio, da se pokaže da postoji sličnost između toga.

SUDIJA MEJ: Ono što je ranije bilo rađeno u odnosu na izveštaj kao što je izveštaj OEBS-a bilo je da oni nisu bili dostavljeni za svrhu istrage, odnosno za svrhu vođenja postupka. Gospodine Najs, meni se čini da je već prošlo vreme kada obično pravimo pauzu. Ovo je, sasvim jasno, nešto o čemu mi treba ozbiljno da razmislimo i gde treba da se iznesu ozbiljni argumenti. Ono što možemo da uradimo jeste da što više postignemo danas, ali moram da kažem da sutra imamo generala koji treba da dođe da svedoči, i naravno, nama bi trebalo vremena da ovo razmatramo. Prema tome, malo je verovatno da ćemo mi o ovome doneti odluku danas. Mislim da nema smisla da sada prekinemo ovog svedoka pa da se vratimo na drugog svedoka.

TUŽILAC NAJS: Pa možda i ima, ja mislim da predstojeći svedoci, u svakom slučaju jedan od njih, veoma žuri da svedoči i mislim da ne mogu ništa da uradim, sem da vidim ko je sledeći na spisku od svedoka. Jedan od svedoka koga bih pozeleo da pozovem ići će po proceduri 92bis. Osoba zbog koje sam ja zabrinut nije po

pravilu 92bis tako da možemo odmah posle toga da pozovemo svedoka. Ja nisam čuo od gospodina Rajnefelda šta se događa sa generalom, ali mislim da je general rekao da namerava da se vrati letom koji ide u četvrtak u sedam ujutru nazad za Kanadu. Tako da između 10.30 i 13.45 imamo svega tri sata i ukoliko samo deo toga bude išao uživo, mislim da bi to možda dalo optuženom dovoljno vremena da izvrši unakrsno ispitivanje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, ono što ćemo uraditi je sledeće. Ukoliko bi gospodin Keli pristao da sada prekine sa svedočenjem, mi ćemo onda pozvati drugog svedoka pa sutra ispitivati generala, a onda ćemo se vratiti na ovo pitanje u četvrtak kada ćemo saslušati i pravne argumente obe strane.

TUŽILAC NAJS: Ukoliko mi dozvolite, da bismo uštedeli na vremenu, ja bih sada podelio dva lista papira sa otkucanim verzijama dela suđenja protiv argentinske hunte i neke komentare iz holandskog procesnog prava i španskog prava, ukoliko bi vam to bilo od pomoći. Takođe ću da predložim dva paragrafa iz predmeta *Rutaganda* i *Bagilišema*. U prvostepenoj presudi *Rutaganda* relevantni su paragrafi 363, 369, 372, 380, 381, 436 i 439, a u presudi *Bagilišema* paragraf 781.

SUDIJA MEJ: Dajte poslužitelju, on će to nama dati. Mislim da sad moramo da idemo na pauzu. Gospodine Keli, molim vas, tokom ove pauze nemojte govoriti ni sa kim i molim vas da se vratite kada ponovo budete pozvani. Sada pravimo pauzu i uz izvinjenje svima za ovo što smo produžili, pauza će biti 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želim da uložim primedbu.

SUDIJA MEJ: Neka svedok da svečanu izjavu, a onda ćemo čuti vaš prigovor.

SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu, i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite gospodine Miloševiću, šta želite reći?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam nekoliko stvari da kažem. Prvo, kad sam otišao na pauzu rekli su mi da je sledeći svedok Avdiju Biljal (Avdiju Bilal). Kad sam se vratio sa pauze pre jedan minut, rekli su mi da je sledeći svedok ovaj koji je sad došao. Drugo, ovo mi je nesumnjivo, i to svako može da vidi jedan čitav haos. Vilijam Fulton je došao i otišao brže nego što je došao, a da nisam mogao da ga ispitam. Keli takođe. Zašto nisam dobio tu mogućnost?

SUDIJA MEJ: Bili ste zaustavljeni u unakrsnom ispitivanju zato što ste uludo trošili vreme i odbijali da prihvatite uputstva ovog suda. Nastavili ste sa svojom argumentacijom. Sada ćemo saslušati ovog svedoka i onda ćete moći unakrsno da ispitujete. Ne, nećemo više slušati prigovore, nemamo vremena. Možete da uložite prigovor kada dođe vaš red da unakrsno ispitujete. Da, izvolite, gospodine tužιοče.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala vam. Gospođo, recite nam vaše puno ime.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Drita Emini (Drita Emini).

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospođo, da li sam dobro razumeo da imate 24 godine, vi ste Albanka sa Kosova, muslimanske vere?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rođeni ste i živeli ste celog života u selu Račak, sa ocem, majkom, braćom i sestrama. Je li tako?
SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I radite kod kuće?
SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li sam dobro razumeo da ste vi dali dve izjave istražiteljima Međunarodnog krivičnog suda za Jugoslaviju? Pre nekoliko dana ste se pojavili pred službenikom ovog suda i tada ste izjavili da su te izjave, koliko vi znate i verujete, tačne.
SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Imali ste priliku da pregledate te izjave, one su vam pročitane na albanskom jeziku.
SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Tokom davanja tih izjava čini mi se da ste prepoznali boje nekih uniformi koje su vam pokazane?
SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Časni Sude, sada ću pročitati jedan kratki rezime, tačnije zaključak tog rezimea, i zamolio bih da se svedoku pokaže jedan dokazni predmet koji se odnosi na boje određenih uniformi koje je ona videla. Onda bih hteo i časnom Sudu i publici da prezentujem kratki rezime onoga što je sadržano u izjavama. Drita Emini priča kako je pre dve godine 15. januara srpska policija ušla u Račak, odvela ljude u policijsku stanicu i pretukla ih. U jednoj situaciji dvojica policajaca odveli su njenog oca u policijsku stanicu u Štimlju gde je pretučen. Krajem 1998. godine ona opisuje kako su srpske snage zauzimale položaje na brdima oko Račka i kako su u toku tri do četiri meseca svakodnevno gađali Račak sa tih brda. Ona takođe govori o tome kako su srpske snage uhapsile njenog komšiju i kako su istog dana srpske paravojne snage pucale na nju i na članove njene porodice

dok su oni trčali u podrum da se sakriju. Takođe govori o tome kada je njena porodica napustila Račak iz sigurnosnih razloga na tri dana. U drugoj jednoj prilici oni su proveli šest dana u jednoj pećini da bi izbegli paljbu pod kojom je bio Račak. Konkretno govori o događajima od 15. januara 1999. godine. Tog jutra, ona u svojoj izjavi kaže da se probudila oko 6.30 od pucnjave u selu. Kroz prozor svoje spavaće sobe videla je policiju i vojsku koji su bili locirani na brdima i u jednoj jaruzi. Nekoliko trenutaka kasnije njen prozor je pogođen jednim metkom. Njena porodica i ona su se pridružili grupi od 34 ljudi u podrumu njenog strica gde su se sklonili. Takođe, ovaj svedok daje nekoliko spiskova. Jedan od tih spiskova je spisak ljudi koji su bili u tom zaklonu. Svedokinja u svojoj izjavi takođe opisuje kako su u 8.00 sati tog dana, 15. januara 1999. godine, Rame Bega (Rame Bega) i Džami Bega (Xhami Bega) došli u taj podrum i rekli da su tri člana njihovih porodica ubijeni dok su bežali od policije. Takođe kaže da je njen rođak Ismet Emini (Ismet Emini) stigao u taj podrum ranjen, a u rukama je imao čeonu kost svog brata koji je navodno umro u njegovim rukama od rane u čelo. Dok je bila u tom podrumu, svedokinja je kroz jednu rupu u zidu podruma videla kako policija puca na Račak. Ona opisuje kako je u 12.00 sati, podne pretpostavljam, policija, kako su im policajci naredili da izađu iz podruma. Takođe je videla i vojnike. Takođe se seća kako je videla komšije koji nisu bili u podrumu kako stoje sa podignutim rukama i jednog komšiju Bajrama Mehmetija (Bajram Mehmeti) kako leži na zemlji, a onda je izgubila svest. Vojnici su optužili mlađe ljude da su članovi OVK i opisuje kako su ti mlađi ljudi vređani. Takođe opisuje odvajanje žena i dece od muškaraca, i kako je ona zajedno sa drugim ženama i decom odvedena u jednu kuću koja je bila pod stražom i kako su joj pretili da će je ubiti. Celog popodneva tog dana slušala je pucnjavu. Kaže da su kasnije videli jedno vozilo OEBS-a kako prolazi pored kuće. Njen otac joj je rekao kako su muškarcima naredili da hodaju prema brdu Babušit, ali su se oni sakrili. U svojoj izjavi ona opisuje kako je sa ostalim seljanima sledećeg jutra, 16. januara, otišla do jaruge kod brda Babušit i videla veći broj leševa. Ona daje spisak 38 tela koja je prepoznala. Svedokinja je

takođe ispričala i kako je tri dana provela sa svojim rođakom, kako se vratila 19. januara i pomagala timu OEBS-a u lociranju drugih ljudi, uključujući i njenog brata koji se vodio kao nestali. Ovo je bio vrlo kratak i sažet opis onoga što je videla. Molim da se svedokinji pokaže dokazni predmet 17, ili je to možda ipak dokazni predmet 18.

sekretar: To je dokazni predmet 18.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala vam. Gospođo, u svojoj izjavi vi ste rekli da ste videli neke policajce. Pokazane su vam fotografije i vi ste od tih fotografija izabrali one za koje verujete da prikazuju uniforme koje ste videli. Da li sada vidite na ovoj fotografiji neke uniforme koje ste videli u Račku 15. januara 1999. godine? Pogledajte te fotografije.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada gledate na ekran, ali ako pogledate na fotografije sa vaše leve strane na grafoskopu, uzmite pokazivač i pokažite ako vidite neku fotografiju gde su prikazane uniforme koje liče na one koje ste videli.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Mogu li da nastavim?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pokažite na samoj fotografiji, to će se videti na ekranu. Hvala vam. Vi ste to učinili, ali ja nisam video. Da li možete ponovo da pokažete te uniforme? Sada pokazujete na neke osobe na fotografiji broj 6 u dokaznom predmetu 18. Da li su to uniforme nalik na one koje ste videli?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su na ovim fotografijama prikazane neke druge uniforme koje ste takođe videli?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Izvinite, nisam vas razumela.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li vidite ovde još neke fotografije koje prikazuju druge uniforme koje ste takođe videli u Račku 15. januara 1999. godine?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Samo ove dve.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada pokazujete na fotografiju u gornjem desnom uglu broj 4 na dokaznom predmetu 18. Da li je tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala, gospođo. Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Izjava treba da bude uneta u dokazni materijal i da dobije broj.

TUŽILAC RAJNEFELD: Mislim da postoje dve izjave.

SUDIJA MEJ: One će takođe ući u materijal.

sekretar: Izjava će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 174, a redigovana verzija će biti 174 A.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću, izvolite. Imate li pitanja za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam pitanja za tog svedoka, ali prethodno želim da vas pitam zašto ste mi onemogućili da osporim argumente u vezi sa prethodnim svedokom Kelijem, koji je takođe brže otišao nego što je došao?

SUDIJA MEJ: Imaćete priliku u četvrtak kada se vratimo na taj argument. Rekao sam da ćemo argumente svih strana o tom pitanju saslušati u četvrtak. O njegovom svedočenju se zasad ne donose nikakve odluke. To će biti učinjeno u četvrtak kada prvo saslušamo ovu svedokinju, a zatim generala sutra, pa ćemo se onda vratiti na gospodina Kelija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U vezi sa Mezonevom sutra, kako je moguće da se za njega ostavi samo tri sata kad je on jedini koji

je 15. januara bio u Račku? Ovde smo imali unakrsno ispitivanje po dva dana ljudi koji nisu bili u Račku tog 15. januara, a on je ograničen. Kako je moguće da se za njega ostavi samo tri sata? Šta znači da mu je vreme ograničeno, da li to znači da opet neću imati priliku da unakrsno ispitujem?

SUDIJA MEJ: Mi ćemo razmotriti situaciju kada saslušamo njegova svedočenja. Zasada nam je on na raspolaganju sutra, a kasnije ćemo odlučiti da li će on biti pozvan ponovo. Ali dajte da sada pređemo na ovu svedokinju, a o tome ćemo razgovarati sutra.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre mesec dana otprilike prikazan je jedan dokumentarni film na TV Priština, na kome se vi pojavljujete u uniformi OVK sa Fadiljom Idrizijem (Fadil Idrizi) iz Košara (Koshare), je li to tačno?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne mogu na to da odgovorim sa da ili ne. Morala bih da odgovorim detaljnije.

SUDIJA MEJ: U redu, odgovorite detaljnije. Pre svega recite nam da li je tačno da ste bili u tom TV filmu, onda možete i da objasnite.

SVEDOK EMINI: Ne. To nikad nije prikazano na televiziji, ja nikad nisam bila član OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi ste naveli da su vaš otac i vaša braća simpatizeri stranke čiji je vođa Hašim Tači (Hashim Thaci), koji je tu stranku osnovao posle rata, je li to tačno?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Cela moja porodica je podržavala partiju Hašima Tačija, to je tačno. Zapravo obe partije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su vaš otac i braća bili članovi OVK?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su OVK i partija Hašima Tačija imale mesnu organizaciju u vašem selu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su meštani sela morali prisilno da pristupaju organizaciji kojom je rukovodio Hašim Tači?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da li biste to mogli da ponovite, nisam sasvim razumela?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su meštani sela morali prisilno da pristupaju organizaciji kojom je rukovodio Hašim Tači?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ja ne znam, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi navodite da su meštani pomagali u kopanju rovova za OVK dva-tri meseca pre događaja od 15. januara, da su radili noću i da su vaš brat i otac pomagali u kopanju rovova. To vam je poslednja rečenica izjave na strani 6 i prva rečenica na strani 7. Je li to tačno?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam šta je radio moj otac. To se dešavalo gore u planinama, ja nisam videla šta je on tamo radio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Povezujem to sa vašom izjavom, to što piše u vašoj izjavi. To je tačno, je li tako ili ne?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam šta je on radio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A po čijem nalogu su meštani počeli da kopaju rovove?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada su počeli da kopaju rovove, možete li preciznije da odredite datum kovanja rovova?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da vi ne znate o onome o čemu govorite u svojoj izjavi?

SUDIJA MEJ: Pomozite nam na ovaj način. Vaša izjava kaže: „Moj otac i brat su pomagali u kopanju rovova.“ Sada, možete li nam reći, objasniti, zašto je to u vašoj izjavi ukoliko nije tačna? Možda jeste tačna, da li nam možete pomoći da ovo razjasnimo?

SVEDOK EMINI: Možete li ponoviti, molim vas?

SUDIJA MEJ: U vašoj izjavi piše, stranica 7 u engleskoj verziji: „Moj otac i brat su pomagali u kopanju rovova.“

SVEDOK EMINI: Ne znam, znam da su otišli u brda, možda su tamo kopali rovove, ali ja nisam videla da su oni to radili, ne znam šta su radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da nastavim znači. A koliko je meštana radilo na kopanju rovova?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ja ih nisam videla, pa ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja govorim o rovovima u Račku, ne govorim o rovovima u planinama. Rovovi u Račku koji su sada sporni.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ja ih nisam videla i ne znam gde su bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li vi bili za to vreme u Račku?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koje vreme niste bili u Račku, recite molim vas, odredite datume?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da li biste mogli da ponovite pitanje? Kada je rat počeo na Kosovu, mi smo bili izbeglice. U selu nije bilo nijednog mesta gde bismo bili sigurni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od kada do kada niste bili u Račku? Rekli ste malopre da niste bili u Račku, od kog do kog datuma niste bili u Račku?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne sećam se datuma. Ne mogu da vam kažem zato što se ne sećam. To je bilo tokom rata u Račku, svi su krenuli iz sela, svi su napustili selo kao izbeglice, a kasnije smo se 1998. godine vratili. Sve vreme smo bili izbeglice, sve vreme smo bili van sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali molim vas, u svojoj izjavi ste naveli da su meštani pomagali u kopanju rovova za OVK dva, tri meseca pre događaja 15. januara. To piše u vašoj izjavi. Jeste li vi dva, tri meseca pre 15. januara bili u Račku ili ne?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne sećam se kada su kopali rovove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate kada su kopali mitraljeska gnezda?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ovaj razgovor vodili 22. maja 1999. godine, a onda ste se sećali. Jeste li vi od 22. maja zaboravili to ili se uopšte ne sećate? Na osnovu čega ste onda davali izjave?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Rekla sam da ne znam jer nisam bila tamo, ja taj posao nisam radila, ne vidim zašto moram toliko puta to da ponavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne morate vi ništa da ponavljate, ja vas pitam o sadržini vaše izjave. Vi navodite u izjavi da je na brdu Bebušit, koje vi zovete Kodra e Bebušit, odnosno na

mestu gde se odigrao navodni masakr, bilo vojnika OVK. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: O kom datumu govorite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorim o događaju gde se odigrao navodni masakr. Rekli ste da je bilo vojnika OVK, u svojoj izjavi. Vi znate šta ste izjavili, pitam vas da li je to tačno ili nije?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA KVON: Da li se svedokinji mogu pokazati njene izjave na albanskom jeziku?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dok se ne pokažu mogu da idem na dalja pitanja. Na strani 7 izjave navodite da je dva meseca pre 15. januara OVK bila u selu Račak oko mesec dana bez prestanka. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Pre masakra 15. januara, ne sećam se tačno kada, ali jesam videla vojnike, možda četiri, pet. Ne znam kog datuma, da li je bilo 4. ili 5, ne znam koliko dugo su ostali, ali videla sam ih. Oni su pregledali teren. Nisu bili tamo sve vreme i onda su otišli na neku tajnu lokaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali rekli ste u izjavi da su bili mesec dana bez prestanka, sada kažete drugačije. Šta je tačno? Jesu li bili mesec dana bez prestanka ili nisu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne, nisu bili tamo mesec dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ovo što piše u vašoj izjavi nije tačno?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Tačno je da nisu bili tamo jako dugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na istoj strani izjave dalje navodite da su jedne noći srpski vojnici i policajci ušli pešice u Račak i da ih je OVK sprečila u tome i da su ranjena dva pripadnika OVK. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: To sam čula od meštana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je pripadnika OVK tada bilo u selu kada su ta dvojica ranjena?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A i ovo što tvrdite u izjavi vi ste samo čuli od meštana, je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Čula sam od meštana da su povređena dva vojnika, ali ja ih nisam lično videla. Samo sam čula o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A za ove za koje ste maločas rekli da ste ih videli neko kraće vreme u selu, gde su oni bili raspoređeni?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne sećam se gde su bili tada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li možete bliže da kažete, bar približno datum kad se to dogodilo?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo posmatrača OEBS-a tada u selu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je meštana iz Račka tada imalo oružje?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ja nisam išla po kućama i tražila da vidim koliko su imali oružja. Ne znam. To me nije interesovalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko ste ih videli naoružanih, van kuća?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Nisam nikad videla nekoga naoružanog, sa oružjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, i ovi koje ste rekli da ste videli nisu imali oružje? Videli ste ih bez oružja, je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Nisam videla nikog sa oružjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tada sa pripadnicima OVK bio i lekar Vezir Bajrami (Vezir Bajrami) iz sela Petrovo (Petrove), pominjete ga na sedmoj strani vaše izjave u posljednjem redu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Vezir Bajrami nije iz Petrova, on jeste lekar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bio tada sa pripadnicima OVK u selu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osim ovog sukoba policije i OVK, u kome ste rekli da su dva bila ranjena, koliko je još takvih sukoba bilo u toku 1998. godine, da li se sećate?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada je počeo, kako vi navodite, rat u Drenici, da li nešto bliže znate šta se dešavalo u Drenici?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Kako bih ja mogla da znam šta se tamo događalo? Mene je interesovalo samo moje susedstvo, to je sve ono o čemu sam ja nešto znala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a s obzirom da u svojoj izjavi dva puta pominjete Drenicu i sukobe u Drenici, na strani 4 svog iskaza, od koga ste onda dobili informacije šta se dešava u Drenici?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Možete li, molim vas, da ponovite pitanje zato što nisam sasvim razumela šta vas interesuje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam se nadovezao na vaš odgovor da vi ne znate ništa u Drenici, a pominjete u izjavi Drenicu. Dakle, s obzirom da dva puta pominjete Drenicu i sukobe u

Drenici, to vam je na strani 4 vašeg iskaza, moje pitanje glasi: Od koga ste dobijali informacije šta se dešava u Drenici?

SUDIJA KVN: Da bi bilo fer za svedoka, ja ću sada citirati ono što je svedokinja rekla u izjavi. Vi ste rekli: „Kad je rat izbio u Drenici, srpska vojska i policija su bili prisutni u Piši (Pisha), Geštenji (Geshtenja) i brdu Cesta. Tamo ih je bilo puno, sa puno tenkova, oklopnih vozova i džipova.“ Vi ovo kažete u vašoj izjavi. Kako znate za ovo?

SVEDOK EMINI: Ja nisam videla ovo, ja sam videla, u Cesti sam videla srpsku policiju i vojsku. Tamo su bili tenkovi i druga oprema, i u Pišu, a videla sam i u Geštenji.

SUDIJA KVN: Jeste vi čuli o tome od ljudi?

SVEDOK EMINI: Ja sam ih videla u Geštenji i u Cesni, a u Piši ne.

SUDIJA KVN: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su oni koji su vam davali informacije o Drenici bili oni isti koji su se sukobili sa policijom u Drenici?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Nisu mi ljudi o tome govorili, ja sam to sama videla na televiziji. Znala sam da je izbio rat na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to ste, znači, sa televizije vi videli, to što tvrdite? Je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Nije mi sasvim jasno šta me pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ste rekli da ste to videli na televiziji. Dakle, niste lično videli, nego na televiziji ste to videli?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Srpsku vojsku i policiju sam videla spovstvenim očima na brdu Cesna i na brdu Geštenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pošto govorite i o Drenici, da li, znači, znate i šta se dešavalo u opštini Štimlje, to je vaša opština?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam šta se događalo, mogu samo da vam kažem za moje selo, odnosno za kraj mog sela gde ja živim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, tu u vašem kraju u kome se nalazi vaše selo, tu je pored Račka, Malopolje (Mallopolc), Petrovo i Belnice (Belnice), južno i zapadno od Štimlja. Da li vam je poznato koliko je tamo bilo pripadnika OVK i da su iz tih krajeva neprekidno vršili napade na policiju? Šta o tome znate?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam. Nisam videla da se tamo pucalo, da je vojska tamo pucala. Nisam videla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li poznajete vašeg sunarodnika, dakle Albanca, Džemajlja Bitićija (Xhemajl Bytyqi) iz Račka koji je bio pripadnik lokalnog obezbeđenja, pripadnik lokalne policije? Da li ga poznajete?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Možete li mi ponoviti ime, nisam ga razumela?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bitići Džemajlj iz Račka.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne, ne poznajem ga. Ne znam nikoga pod tim imenom. Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli da su nekome, ovde se radi upravo o toj osobi, 18. novembra 1998. godine OVK zapalili kuću? Da li ste čuli bar za taj događaj? Kad se zapali kuća u selu, verovatno svi znaju. Da li to znate?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: U selu Račak nije bilo nikad nijednog OVK vojnika koji bi spalio neku zgradu, sem 24. avgusta 1998. godine kad su srpska vojska i policija izdale naređenje i počele da pale selo. Nisam tačno sigurna koliko kuća, pet ili šest kuća je 24. avgusta 1998. godine bilo spaljeno. Srpska policija i vojska su spalile naše selo. To je bilo tokom prve ofanzive.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li poznajete Albance Dželjadini Fehmija (Xheladini Fehmi) iz Račka i Fatimu Abazov (Fatime Abazov), takođe iz Račka? Da li ih poznajete?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne, ne znam ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je Fatima Abazov u decembru, krajem decembra 1998. godine prijavila da su četvorica OVK ušla u njihovu kuću i odvela Dželjadina samo zato što je radio u policiji kao čistač? Da li znate za taj događaj da je neko ko je radio u policiji kao čistač odveden od strane OVK?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate takođe Albanca Šefsedina Ramu (Shefsedin Ramo) koji je radio u „Elektro Kosmetu“? Da li njega znate, on vam je isto iz Račka?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam ga, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate Ramadani Haljilja (Ramadani Halil), takođe iz Račka?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Možete li ponoviti pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li poznajete Haljilja Ramadanija?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam ga, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko stanovnika ima Račak, recite mi, molim vas?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Možda ima oko 300 kuća, možda malo više, nisam sasvim sigurna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi nijednog od ovih koje sam pomenuo ne poznajete?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne, ne znam nikog od njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi navodite na strani 4 da ste se sa svojom porodicom skrivali u podrumu kuće komšije koji se zvao Hajrizi Šukri (Hajrizi Shukri)? Da li je to tačno?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u istoj izjavi na istoj strani navodite da je Hajrizi uhapšen tokom rata zato što je imao podrum i da je u zatvoru držan nekoliko meseci. Je li to tačno?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: To je bilo tokom prve ofanzive 1998. godine, 24. avgusta. Bila je nedelja kad su srpska policija i vojska ušle u naše selo. Moja porodica i ja smo otišli...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači tačno je to što ste rekli. A dalje navodite, na strani 5...

SUDIJA MEJ: Molim vas, govorite jedan po jedan.

SVEDOK EMINI: Bila je nedelja kad su srpska policija i vojska ušle u naše selo. Moja porodica i ja...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi navodite na strani pet da je njega uhapsila paravojska i da vi lično znate da se radi o paravojsci. Je li to tačno ili ne?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: To je bila srpska policija. Vaša paravojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li razlikujete uniforme vojske, policije, OVK, paravojske? Sve to razlikujete, je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Jako dobro poznajem policijsku i vojnu uniformu, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kakvu je uniformu nosila ta paravojska za koju tvrdite da je uhapsila ovo lice?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Srpski pripadnici paravojnih jedinica su imali maskirnu odeću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako onda kažete da je paravojska, a nije policija, i nije vojska, ako su imali istu odeću?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Srpska paravojska je imala marame na glavi. Isto tako su imali na rukama jedan upečatljivi amblem i lica su im bila zacrnjena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imali su marame na glavi. Je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Možete li da ponovite pitanje, molim vas?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da su ovi što su uhapsili njega imali marame na glavi pa ste po tome zaključili da je paravojska? Nisu imali kape, znači marame su imali?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: I u selu su ih zvali paravojska i ja sam ih isto tako zvala. Mogli ste da ih vidite po licu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, zašto bi neko bio uhapšen zato što ima podrum u sklopu kuće? Valjda svaka kuća u Račku ima podrum. Je li ima ili nema?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ja ne znam zašto je uhapšen. Cela porodica je bila zajedno, muškarci, žene, mi smo otišli u podrum i onda su oni došli i pitali su: „Ko je vlasnik ove kuće?“. Vlasnik je odgovorio i rekao je: „Ja se zovem Šukri Hajrizi“, i onda su oni njemu rekli: „Gde je tvoj brat Naser Hajrizi?“ On je bio u policiji pre nego što je izbio rat na Kosovu, radio je u Uroševcu i otpustili su ga i bio je prinuđen da ode u Švajcarsku, i ne znam više šta se dalje desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, meni nije bilo jasno pa zato pitam jer ste rekli, to vam je na četvrtoj strani, da je Hajrizi uhapšen tokom rata zato što je imao podrum. A ja vas pitam zašto bi neko bio uhapšen zato što ima podrum? Kako to što ima podrum može da bude razlog nečijeg hapšenja?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: On je izgradio podrum, odnosno utvrdio je podrum zbog granatiranja i mi smo se tamo krili. To je bio jedan utvrđeni ojačani podrum i vi znate zašto je on uhapšen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, to je bilo utvrđenje a ne podrum.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: To je bio podrum, ali bio je učvršćen, zbog granatiranja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi istražitelju Keliju pokazali o kakvom je podrumu reč?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da. Keli je slikao to mesto gde smo se mi krili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste mu pokazali to utvrđeno mesto, je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste još detalja pokazali istražitelju Keliju, osim tog utvrđenog mesta? Koje ste mu detalje još pokazali?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne znam zašto me to pitate, o čemu se radi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pitam vas pošto ste, kažete, istražitelju Keliju pokazali to utvrđeno mesto. Šta ste mu još pokazali osim toga, kad je s vama razgovarao?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Pokazala sam taj podrum gde smo mi ušli, cela famlija. Tamo je bilo drugih familija, zato što su srpska policija i armija granatirali raznim oružjem sa Ceste i Geštenja. To je bila nedelja 24. avgust. Tačno je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi dalje navodite da ste 15. januara ujutro u 7.00 sati otišli kod svog strica Hisnija Emijnija (Hysni Emini) i da ste kod njega bili u podrumu sa još 45 ljudi. Je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: To je bilo 15. januara onog dana kad su srpska policija i vojska počinile masakr.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili sa 45 ljudi u tom podrumu vašeg strica. Je li tako?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je velika ta kuća?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ima tri sprata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tri sprata, a da li kuća ima ogradu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Mi smo bili u podrumu, u garaži gde su bili automobili, tu smo mi bili, u podrumu, garaži.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja vas pitam da li kuća ima ogradu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Pa obično kuća ima nešto oko-
lo, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li ta ograda betonska ili drvena?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Kad smo bili u podrumu ležali smo na podu, tamo u podrumu je bilo drvo, nelakirano drvo. Ne znam šta me pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam za ogradu.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Nije mi jasno šta me pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne pitam vas za pod podru-
ma, nego vas pitam za kuću koja je imala ogradu. Da li je ograda
bila od betona ili drveta? Ograda oko kuće.

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Ne, nije bilo ograde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ta kuća nema nikakvu
ogradu? Je li nema ogradu? Ili ima ogradu?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Tamo gde smo mi bili u podrumu
je bilo svuda oko drva, nelakiranih drva. Mi smo ležali na podu,
a srpska vojska i policija su pucali na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, koliko je ova rupa u zidu podruma kroz koju ste vi mogli da gledate bila iznad zemlje? Vi tvrdite da ste gledali odande. Koliko je ta rupa kroz koju ste gledali iznad zemlje? To imate na strani 11 u prvom redu vašeg iskaza, da ste gledali kroz neku rupu iz podruma. A sad kažete da ste ležali na podu, ili ste gledali kroz rupu iz podruma?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Mi smo ležali na podu od betona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako ste mogli, malopre ste rekli drveni, ali to nije važno. Ali kako ste onda mogli da vidite brdo ako ste ležali na podu od betona?

SVEDOK EMINI – ODGOVOR: Mogli smo da vidimo brda preko puta od nas, sa mesta gde smo bili u podrumu. Mogli smo da vidimo brda okolo.

SUDIJA MEJ: Sad je došao trenutak kada moramo da prekinemo sa radom. Gospodine Miloševiću, danas ste imali 40 minuta unakrsnog ispitivanja i preostalo vam je 20 minuta, i ja ću sada da vidim kada bismo mogli to da završimo. Da li ima još nekih novosti vezanih za generala za sutra?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, časni Sude. General Mezonev je tu na raspolaganju sutra ceo dan, on ima neke obaveze, i bio bi vrlo zahvalan ukoliko bi to moglo sutra da se završi. Ali ako ne, onda bi on mogao da organizuje da se vrati kasnije nekog drugog dana da završi unakrsno ispitivanje, kao što je uradio i general Drevjenkijevič. Ali on ne može da ostane do četvrtka. On u četvrtak ujutro u 7.00 h mora da se vrati zbog nekih hitnih stvari.

SUDIJA MEJ: U redu onda, ukoliko je to moguće, onda bi bilo bolje da se ova svedokinja vrati u četvrtak, da završi svedočenje, tako da mi pre toga završimo generala.

TUŽILAC RAJNEFELD: Mislim da je to vrlo mudro, naročito u svetlu toga što sutra skraćeno radimo, počinjemo tek u 10.30 h.

SUDIJA MEJ: Gospođice Emini, sada moramo da prekinemo sa radom. Ostalo je još nekih 20 minuta unakrsnog ispitivanja. Molim vas da se vratite u četvrtak da završimo sa tim, u četvrtak u 9.00 sati. U međuvremenu, molim vas da ni sa kim ne govorite o vašem svedočenju sve dok se ono ne završi, a to uključuje i pripadnike tima Tužilaštva. Sada prekidamo sa radom i sutra nastavljamo u 10.30 h.

Kraj rada u 13.46. Nastaviće se 29. maja 2002. godine u 10.30.

Fond za humanitarno pravo